

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4101-06-03/2012

P/12/056

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94

kgp@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/056 – Rozwój gazowej sieci przesyłowej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Edyta Kosiarz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82914 z dnia 4 września 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Małgorzata Kornaga, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82932 z dnia 25 października 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna, ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa (dalej: GAZ-SYSTEM SA lub Spółka).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem Zarządu Spółki od dnia 30 czerwca 2009 r. jest Pan Jan Chadam. Poprzednio funkcję Prezesa Zarządu Spółki pełnił Pan Igor Wasilewski – od 14 czerwca 2006 r. do 30 czerwca 2009 r. Od 11 kwietnia 2006 r. do 14 czerwca 2006 r. funkcję p.o. Prezesa Zarządu pełnił Pan Paweł Stańczak. (dowód: akta kontroli str. 4-10)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	GAZ-SYSTEM SA, utworzona w 2005 r., w latach 2006-2011 była sukcesywnie wyposażana w infrastrukturę przesyłową. W latach 2006–2012 Spółka realizowała inwestycje w systemie przesyłowym, zwiększając zarówno kwoty nakładów inwestycyjnych, jak i długość oddanych do eksploatacji gazociągów przesyłowych gazu ziemnego. Realizowane i podejmowane inwestycje były zgodne z zadaniami, nałożonymi na Spółkę przez <i>ustawę z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu</i>¹, a także rekomendowanymi w <i>Polityce energetycznej Polski do 2030</i>². Finansowanie inwestycji GAZ-SYSTEM SA zapewnił m.in. poprzez pozyskanie środków z funduszy UE. W okresie objętym kontrolą Spółka zrealizowała przyjęte w PEP 2030 zadania dotyczące połączeń międzynarodowych (międzysystemowych). Sześć zbadanych podczas kontroli inwestycji w tym zakresie wykonano z przekroczeniem założonych terminów, jednak opóźnienia te były spowodowane przyczynami niezależnymi od Spółki. Niewybudowanie międzysystemowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe), zadania nałożonego ustawą o terminalu LNG, wynikało z uwarunkowań międzynarodowych.

¹ Dz. U. Nr 84, poz. 700 ze zm., dalej: ustawa o terminalu LNG.

² Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r. (M.P. Nr 2, poz. 11), dalej PEP 2030.

W 2011 r. Spółka została wyznaczona na niezależnego operatora polskiego odcinka gazociągu jamalskiego. W związku z tym możliwe stało się korzystanie z usługi wirtualnego rewesu³, która pozwala na sprowadzenie do Polski gazu z kierunku zachodniego. W 2012 r. Spółka podjęła działania zmierzające do przygotowania fizycznego odwróconego przepływu gazu w punkcie Mallnow na gazociągu jamalskim.

W krajowym systemie przesyłowym Spółka realizowała inwestycje strategiczne, m.in. budowę gazociągów: Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, Włocławek–Gdynia, Rembelszczyzna–Gustorzyn, Gustorzyn–Odolanów oraz Lwówek–Odolanów⁴.

NIK zauważa opóźnienia w realizacji większości zadań inwestycyjnych. Gazociąg Włocławek-Gdynia oddano do użytku z ponad 6-miesięcznym opóźnieniem. Pozostałe 6 inwestycji znajdowało się w trakcie kontroli w fazie realizacji, a opóźnienia wynosiły po kilka miesięcy. Istotnych opóźnień nie było jedynie w pracach dotyczących gazociągów Rembelszczyzna–Gustorzyn oraz Lwówek–Odolanów (realizację projektu inwestycyjnego rozpoczęto w 2012 r.). Opóźnienia występowały zarówno na etapie projektowania, jak i wykonania poszczególnych inwestycji. Przyczynami tego były przede wszystkim nieuwzględnienie niektórych założeń technicznych na etapie planowania inwestycji, przedłużające się procedury uzgadniania projektów technicznych oraz uzyskiwania decyzji administracyjnych w związku z występowaniem o odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych, równoczesne prowadzenie postępowań przez komisje przetargowe złożone z tych samych pracowników Spółki, planowanie czasochłonności poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego bez uwzględnienia niektórych elementów procedowania. Na przedłużanie prac wpłynęły też czynniki zewnętrzne, takie jak odkrycie nowych stanowisk archeologicznych lub obszarów chronionej przyrody, problemy techniczne, które istotnie wpłynęły na długość prowadzonych robót budowlanych, a także problemy finansowe wykonawców i podwykonawców. Należy też wskazać, że opóźnienia w stosunku do harmonogramów w niektórych przypadkach wynikały z tego, że już w momencie podpisywania umów z wykonawcami terminy były nierealne, bo harmonogramy odnosiły się do terminów wskazanych w specyfikacji istotnych warunków zamówień (SIWZ), które ze względu na przedłużenie się procedur przetargowych w momencie podpisania umów były niemożliwe do dochowania.

NIK pozytywnie ocenia działania Spółki, podejmowane w celu skrócenia opóźnień w terminach prowadzonych inwestycji strategicznych, które polegały na rozpoczęciu procedury przetargowej przed ostatecznym otrzymaniem dokumentacji technicznej, zwiększeniu płynności finansowej wykonawców robót budowlanych oraz bieżącym nadzorowaniu inwestycji, umożliwiającym niezwłoczne podejmowanie działań zaradczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie i realizacja planów inwestycyjnych na majątku przesyłowym gazu ziemnego

Inwestycje na majątku leasingowanym od PGNiG SA

Opis stanu
faktycznego

Do 2010 r. włącznie inwestycje na majątku przesyłowym były realizowane na podstawie dwóch planów: *Planu inwestycyjnego dla majątku leasingowanego od*

³ Możliwość odbioru gazu z kierunku przeciwnego niż jego faktyczny przepływ.

⁴ Realizację podjęto w 2012 r.

PGNiG SA oraz Planu inwestycyjnego dla majątku OGP GAZ-SYSTEM SA. Wynikało to z etapowego wyposażania GAZ-SYSTEM SA w majątek przesyłowy, przekazywany w formie aportu rzeczowego przez Skarb Państwa w latach 2006–2011.

(dowód: akta kontroli str. 769-1230)

Plan inwestycyjny dla majątku leasingowanego od PGNiG SA był sporządzany wspólnie przez PGNiG SA i GAZ-SYSTEM SA, na podstawie Umowy w sprawie przygotowania technicznego i realizacji inwestycji dla potrzeb systemu przesyłowego, zawartej między spółkami w dniu 28 czerwca 2005 r. Na tej podstawie GAZ-SYSTEM SA był uprawniony na etapie przygotowania zadania inwestycyjnego do: akceptacji harmonogramu realizacji zadania inwestycyjnego, udziału w komisjach przetargowych, uzgodnienia i akceptacji dokumentacji projektowej, kontroli rzeczowo-finansowej nad realizacją etapu przygotowania zadania inwestycyjnego, w tym akceptacji zmian warunków rzeczowych i finansowych podpisanych umów na dokumentację, a na etapie realizacji zadania inwestycyjnego do udziału w czynnościach: nadzoru robót budowlanych, dokonywania odbiorów częściowych od wykonawców, dokonywania odbiorów końcowych.

(dowód: akta kontroli str. 1069-1230, 2347-2395)

Wartość nakładów inwestycyjnych, przyjętych w Planach inwestycyjnych dla majątku leasingowanego od PGNiG SA za lata 2006–2010, w kolejnych latach malała w związku z przekazywaniem majątku przesyłowego do Skarbu Państwa w formie dywidendy rzeczowej i wynosiła od 225 mln zł w 2006 r. do 8,9 mln zł w 2010 r. Podobnie zmniejszały się kwoty faktycznych nakładów (103,9 mln zł w 2006 r., co stanowiło 46,2% planowanych nakładów, 5,2 mln zł w 2010 r., tj. 58% planu).

(dowód: akta kontroli str. 1273-1466)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W związku z przedłużającymi się uzgodnieniami pomiędzy spółkami, prawie wszystkie plany inwestycyjne dla majątku leasingowanego od PGNiG SA na lata 2006–2010 były sporządzane i przekazywane z naruszeniem terminów zawartych w pkt 2.3.1 i 2.3.2 ww. Umowy.

Przygotowanie i realizacja planów inwestycyjnych dotyczących majątku przesyłowego przez PGNiG SA naruszało zalecenia dyrektywy 2003/55/WE⁵ mówiące o pełnej samodzielności operatora systemu przesyłowego w przygotowaniu planów rozwoju tego systemu. W związku z tym skrócenie okresu obowiązywania Umowy leasingu operacyjnego⁶ z 17 do 6 lat NIK ocenia pozytywnie. W dniu 7 października 2011 r. zawarto Porozumienie w sprawie rozwiązania Umowy Leasingu Operacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 1053-1068, 2355-2356)

Planowanie inwestycji na majątku GAZ-SYSTEM SA

Opis stanu
faktycznego

W latach 2006–2012 Zarząd Spółki na podstawie §§ 17 i 18 Statutu Spółki przyjmował i przedkładał Radzie Nadzorczej do zaopiniowania strategiczne plany wieloletnie, plany rozwoju sieci przesyłowej w rozumieniu ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁷ oraz plany inwestycyjne.

⁵ Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz. U. U. E. L. 2003.176.57).

⁶ Umowa leasingu operacyjnego zawarta w dniu 16 maja 2005 r. w Warszawie pomiędzy PGNiG SA a PGNiG – Przesył Sp. z o.o.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 1059.

W ww. okresie Spółka przyjęła do realizacji *Założenia strategii działania Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA z 2007 r.*⁸ oraz *Strategię GAZ-SYSTEM SA w perspektywie do 2014 roku i do 2020 roku z 2011 r.*⁹ W obu planach głównymi założeniami inwestycji rozwijających sieć przesyłową były: likwidacja tzw. wąskich gardeł w systemie oraz zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez przygotowanie systemu do odbioru gazu z nowych kierunków importu. W tym celu zaplanowano projekty inwestycyjne w północno-zachodniej Polsce, a w ramach połączeń międzysystemowych zaplanowano do końca 2014 r. budowę terminalu LNG (o przepustowości 5 mld m³/rok), budowę interkonektora łączącego polski i czeski system przesyłowy, umożliwienie fizycznego rewersu na gazociągu jamalskim (SGT), rozbudowę polsko-niemieckiego połączenia systemów przesyłowych w Lasowie. Ponadto, w związku z długofalową koncepcją rozwoju systemu przesyłowego, po 2014 r. zaplanowano m.in. rozbudowę terminalu LNG do 7,5 mld m³/rok, dalszą rozbudowę połączenia polskiego i czeskiego systemu przesyłowego do 2 mld m³/rok, budowę interkonektora pomiędzy Polską i Danią (projekt Baltic Pipe), połączenia polskiego systemu przesyłowego z systemem słowackim oraz litewskim, budowę nowych interkonektorów na granicy polsko-niemieckiej. W celu eliminacji wąskich gardeł do końca 2014 r. zaplanowano budowę następujących gazociągów: Rembelszczyzna–Gustorzyn (176 km), Gustorzyn–Odolanów (168 km), Świnoujście–Szczecin (80 km), Szczecin–Lwówek (186 km), Szczecin–Gdańsk (265 km), Włocławek–Gdynia (64 km), Taczalin–Radakowice (32 km), Radakowice–Gałów (7 km), Jeleniów–Dziwiszów (65 km), Polkowice–Żary (66 km), rejon Podbeskidzia (21 km).

(dowód: akta kontroli str. 12-552)

Zgodnie z art. 16 ustawy *Prawo energetyczne* GAZ-SYSTEM SA sporządzał plany rozwoju sieci przesyłowych. W latach 2006–2012 Spółka sporządziła trzy plany rozwoju na lata 2006–2008, 2007–2009 i 2009–2014 wraz z aktualizacjami.

(dowód: akta kontroli str. 553-765, 2207-2223)

Spółka corocznie sporządzała roczne wykazy zadań inwestycyjnych, a od roku obrachunkowego 2008/2009 3-letnie plany inwestycyjne¹⁰. W związku z sukcesywnym wyposażaniem GAZ-SYSTEM SA w majątek przesyłowy gazu ziemnego corocznie wzrastała kwota planowanych zadań inwestycyjnych na poszczególne lata obrachunkowe od 96,7 mln zł w roku obrachunkowym 2006/2007 do 2 313 mln zł w 2012 r.

Nakłady inwestycyjne poniesione przez Spółkę w latach 2006-2012 na inwestycje kształtowały się na poziomie od 70,6 mln zł w roku obrachunkowym 2006/2007 do 1 358,5 mln zł w 2012 r.¹¹ W kolejnych latach wartość zaplanowanych i zrealizowanych zadań inwestycyjnych wykazywała tendencję wzrostową. Wartość niezrealizowanych zadań od roku obrotowego 2008/2009 nie przekroczyła 10% zaplanowanych przedsięwzięć.

(dowód: akta kontroli str. 769-1466)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Od 2009 r. zwiększała się w każdym roku liczba zadań niezrealizowanych (w roku obrotowym były to 34 zadania, stanowiące 6% zaplanowanych zadań, a w 2011 r. – 248 zadań, stanowiących 39% zaplanowanych). Według Spółki głównymi

⁸ Przyjęta przez Zarząd Spółki uchwałą nr 286/Z/2007 z dnia 24 września 2007 r. i pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą uchwałą nr 68/R/2007 z dnia 26 września 2007 r.

⁹ Przyjęta przez Zarząd Spółki uchwałą nr 200/Z/2011 r. z dnia 8 czerwca 2011 r. i pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą uchwałą nr 55/R/2011 z dnia 1 lipca 2011 r.

¹⁰ Do roku obrachunkowego 2007/2008 włącznie Spółka sporządzała roczne plany inwestycyjne.

¹¹ Poniesione nakłady za miesiąc grudzień na podstawie zaksięgowanych faktur, przed dokonaniem rozliczeń.

przyczynami niepełnej realizacji planów były: brak dostępu do gruntów (opóźnienia w pozyskiwaniu zgód właścicieli nieruchomości dla realizacji inwestycji), przedłużający się czas trwania postępowań o zamówienia, opóźnienia urzędów w wydawaniu decyzji administracyjnych, zmiany terminów umów przyłączeniowych, zmiany związane z przekazaniem majątku do dystrybucji, problemy z realizacją przyłączy energetycznych, uzgodnień z PKP SA oraz odpowiednimi urzędami zarządzającymi drogami, zmiana warunków technicznych oraz zakresu inwestycji.

W ocenie NIK, poza wskazanymi przez Spółkę przyczynami, powodami niepełnej realizacji planów inwestycyjnych były opóźnienia wynikające z organizacji zadań inwestycyjnych przez Spółkę (uwagi w tym zakresie zostały przedstawione w dalszej części wystąpienia).

Rozwój sieci przesyłowej w związku z realizacją inwestycji przez GAZ-SYSTEM SA

Opis stanu faktycznego

W wyniku realizacji inwestycji Spółka w latach 2006–2012¹² wybudowała łącznie 396,5 km sieci przesyłowych i zwiększyła ich łączną wydajność o 1 181 585 m³/h. Najwięcej linii przesyłowych w związku z realizowanymi inwestycjami wybudowano w latach 2010–2012, natomiast najmniej linii przesyłowych wybudowano w latach 2007–2009 (odpowiednio: 15,8 km, 0,5 km i 6,7 km). Przyrost sieci przesyłowych w 2006 r. o 75,9 km wynikał głównie z przekazania Spółce w ramach aportu rzeczowego zadań inwestycyjnych w toku budowy (po 2 odcinki gazociągów Mory–Piotrków Trybunalski oraz Włocławek–Gdynia). Według wyjaśnień Zarządu Spółki na niski przyrost sieci przesyłowych w latach 2007–2009 istotny wpływ miała konieczność stworzenia opracowań koncepcyjnych i analitycznych.

(dowód: akta kontroli str. 769-1052, 2143-2149, 2202, 4389-4390)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Finansowanie inwestycji

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Spółka corocznie osiągała zysk netto (rok obrachunkowy 2006/2007 objął 12 miesięcy, a rok obrachunkowy 2009/2010 – 20 miesięcy).

(dowód: akta kontroli str. 2155-2194, 4548)

W latach 2006-2011 Spółka nie korzystała z kredytów. W latach obrachunkowych 2009/2010–2012 uzyskiwała natomiast dofinansowanie z funduszy UE. W celu zapewnienia na kolejne lata finansowania zewnętrznego Spółka zawarła 2 umowy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (każda na 600 mln złotych), umowę z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (na 300 mln złotych) oraz umowę z pięcioma bankami w sprawie Programu Emisji Obligacji na łączną kwotę 1,7 mld zł. W dniu 3 grudnia 2012 r. GAZ-SYSTEM SA otrzymał pierwsze środki z kredytu (300 mln zł z Europejskiego Banku Inwestycyjnego).

(dowód: akta kontroli str. 4407)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹² Dane za 2012 r.: zrealizowane na dzień 30 września 2012 oraz planowane do ukończenia w 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Realizacja przez GAZ-SYSTEM SA zadań określonych w PEP 2030 i ustawie o terminalu LNG

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z działaniem 2.16, zawartym w załączniku nr 3 do PEP 2030, Spółce rekomendowano zadania związane z dywersyfikacją dostaw gazu poprzez budowę systemu przesyłowego umożliwiającego dostawy gazu ziemnego z kierunków północnego, zachodniego i południowego oraz budowę połączeń realizujących w pierwszej kolejności postulat dywersyfikacji źródeł dostaw. W ramach powyższych założeń w latach 2006–2012 Spółka budowała m.in. odcinki gazociągów: Włocławek–Gdynia, Czeszów–Wrocław, Nowogard–Płoty, Lubliniec–Częstochowa, Szczecin–Gdańsk, Świnoujście–Szczecin, Gustorzyn–Odolanów, Szczecin–Lwówek, Rembelszczyna–Gustorzyn, Jeleniów–Tłocznia Jeleniów, Taczalin–Radakowice, Radakowice–Gałów, Jeleniów–Dziwiszów oraz interkonektory Polska–Niemcy (w rejonie Lasowa) i Polska–Czechy (w rejonie Cieszyna).

(dowód: akta kontroli str. 2136)

Zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 3 i art. 38 pkt 2 ustawy o terminalu LNG Spółka była zobowiązana do wybudowania gazociągu przyłączeniowego Świnoujście–Szczecin, gazociągu i instalacji przyłączeniowych dla PMG Wierchowice, Mogilno, Kosakowo i Goleniów, gazociągów Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, Lwówek–Odolanów, Gustorzyn–Odolanów, Włocławek–Gdynia, Rembelszczyna–Gustorzyn, Jeleniów–Dziwiszów, gazociągu stanowiącego odnogę połączenia międzysystemowego (Lasów)-Taczalin-Radakowice-Gałów-Wierchowice oraz połączenia międzysystemowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe).

3.1. Realizacja inwestycji w zakresie połączeń międzysystemowych

Inwestycje w zakresie połączeń międzysystemowych, zrealizowane przez Spółkę w latach 2006–2012, uwzględniały założenia planów inwestycyjnych oraz planów rozwojowych uzgodnionych z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki¹³, a także innych strategicznych dokumentów Spółki.

(dowód: akta kontroli str. 2330-2341)

Połączenie z Niemcami w rejonie Lasowa

W dniu 4 listopada 2008 r. GAZ-SYSTEM SA Oddział we Wrocławiu przyjął *Koncepcję rozbudowy systemu przesyłowego pod kątem możliwości zwiększenia odbioru gazu od strony Lasowa*. Założono podział inwestycji na 4 etapy, z czego etap I przewidywał budowę gazociągów:

- DN¹⁴ 500 MOP¹⁵ 8,4 MPa o długości ok. 1 km relacji Jeleniów–tłocznia Jeleniów,
- DN 500 MOP 8,4 MPa o długości ok. 65 km relacji Jeleniów–Dziwiszów,
- DN 500 MOP 8,4 MPa o długości ok. 32 km relacji Taczalin–Radakowice,
- DN 500 MOP 8,4 MPa o długości ok. 7 km relacji Radakowice–Gałów,

a także:

¹³ Dalej: URE.

¹⁴ Średnica nominalna.

¹⁵ Maksymalne ciśnienie robocze.

- wykonanie próby stresowej¹⁶ na gazociągu DN 400 PN¹⁷ 6,3 MPa Dziwiszów–Taczalin wraz z dostosowaniem obiektów systemowych do wyższego ciśnienia,
- rozbudowę węzła Lasów,
- próbę stresową gazociągu DN 300 relacji tłoczni Jeleniów–Taczalin wraz z dostosowaniem obiektów do ciśnienia podczas próby,
- rozbudowę tłoczni Jeleniów oraz tłoczni Krzywa.

Łączną wartość prac oszacowano na 525 466,2 tys. zł brutto.

(dowód: akta kontroli str. 1985-2008, 2330-2341)

Zadanie inwestycyjne pn. *Rozbudowa systemu przesyłowego od strony Lasowa*, po przyjęciu przez Zarząd Spółki, zostało pozytywnie zaopiniowane uchwałą Rady Nadzorczej nr 127/RN/2008 z 12 listopada 2008 r.

(dowód: akta kontroli str. 1985-1988, 2330-2341)

Nadzór inwestorski sprawowany był przez pracowników Spółki. W zakresie prac spawalniczych Spółka zleciła nadzór specjalistyczny, który był również zlecony w zakresie robót hydrotechnicznych i melioracyjnych dla gazociągu: Jeleniów–Dziwiszów, Taczalin–Radakowice oraz Radakowice–Gałów.

(dowód: akta kontroli str. 2232-2235, 2239, 2244-2264, 2330-2341)

Postępowanie w sprawie wyboru wykonawcy gazociągu Jeleniów–tłoczni Jeleniów (w trybie przetargu ograniczonego) wszczęto 19 października 2009 r. W dniu 3 listopada 2009 r. GAZ-SYSTEM SA Oddział we Wrocławiu zawarł umowę z firmą NAFTA-GAZ-SERWIS SA, która zaproponowała najniższą cenę. Termin realizacji zadania wyznaczono na 30 sierpnia 2010 r., a koszt realizacji miał wynieść 5 221,6 tys. zł brutto. W związku z potrzebą wykonania dodatkowych robót nieuwjętych w projekcie budowlanym aneksem nr 1 do umowy termin realizacji zadania przesunięto na dzień 15 września 2010 r. W związku ze zmniejszeniem zakresu prac, strony umowy aneksem nr 2 ustaliły wysokość wynagrodzenia dla Wykonawcy w wysokości 4 933,83 tys. zł brutto. Odbiór końcowy odbył się 23 września 2010 r. Na dzień 30 listopada 2012 r. poniesione nakłady i koszty wyniosły 4 287,01 tys. zł, z czego kwotę 1 827,61 tys. zł stanowiły środki z EEPR¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 1796-1809, 2203-2206, 2231-2239, 2265-2276, 2324, 2329-2341)

W wyniku budowy gazociągu Jeleniów–Dziwiszów miał powstać pierścień gwarantujący większą elastyczność i niezawodność pracy całego systemu na Dolnym Śląsku.

(dowód: akta kontroli str. 2000-2008, 2330-2341)

Realizację projektu rozpoczęto w dniu 14 kwietnia 2008 r. podpisaniem umowy na projektowanie. W dniu 21 sierpnia 2009 r. uzyskano decyzję środowiskową, co było zgodne z harmonogramem. Dalsze kluczowe etapy procesu: zatwierdzenie projektu wykonawczego i budowlanego, uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji w zakresie terminalu, pozwolenie na budowę, podpisanie ramowej umowy na dostawę rur, zostały zrealizowane z opóźnieniem 1-2 miesięcznym w stosunku do przyjętego harmonogramu. Przyczynami opóźnienia wykonania projektu wykonawczego i budowlanego była m.in. konieczność uwzględnienia w dokumentacji opinii organów

¹⁶ Próba ciśnieniowa gazociągu – na ogół wodna, pod ciśnieniem zbliżonym do granicy wytrzymałości materiału.

¹⁷ Ciśnienie nominalne.

¹⁸ European Energy Programme for Recovery.

i instytucji uzyskanych zgodnie z *ustawą o terminalu LNG* oraz zmiana przyjęcia obszarów występowania pierwszej klasy lokalizacji.

W wyniku ogłoszonego przetargu ograniczonego najkorzystniejszą okazała się oferta Konsorcjum firm: JT Zakład Budowy Gazociągów Sp. z o.o., „ZRUG TORUŃ” SA, NAFTA-GAZ-SERWIS SA. Umowa z Konsorcjum została zawarta w dniu 7 marca 2011 r., co stanowiło opóźnienie w stosunku do przyjętego harmonogramu o ponad 2 miesiące (zaplanowano datę 27 grudnia 2010 r.) Było to spowodowane, poza ww. przyczynami, kontrolą uprzednią postępowania o udzielenie zamówienia przez Urząd Zamówień Publicznych. Strony ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 78 674,5 tys. zł brutto. W aneksie nr 1 do umowy termin realizacji zadania polegającego na wpięciu budowanego gazociągu na terenie węzła w Dziwiszowie wyznaczono w okresie od 1 czerwca do 10 października 2011 r.

W 2011 roku wystąpiły zdarzenia zakwalifikowane jako tzw. kwestie krytyczne, m.in. ujawnienie lokalizacji altan i wiat na trasie projektowanego gazociągu. Spowodowało to konieczność pilnego podjęcia rozmów i uzgodnień z Zarządem Ogródków Działkowych i właścicielami altan. Wystąpiły problemy techniczne ujawnione na etapie realizacji przekroczenia rzeki Kwisy przewiertem HDD¹⁹. Zgodnie z harmonogramem gazociąg miał być ukończony do dnia 14 lipca 2011 r., faktycznie nastąpiło to 7 stycznia 2012 r. Zgodnie z SIWZ termin realizacji Inwestycji miał wynieść 10 miesięcy od podpisania umowy, uległ jednak przesunięciu do 12 miesięcy od daty zawarcia umowy. Rozruch gazociągu zakończono w terminie o 6 dni dłuższym niż wynikało to z umowy z powodu powodzi w rejonie prac na rzece Kwisa. Termin końcowy realizacji inwestycji uległ przesunięciu do 12 miesięcy, w związku z czym aneksem nr 2 z dnia 22 marca 2012 r. strony ustaliły, że zakończenie rozruchu gazociągu nastąpi w terminie nie dłuższym niż do dnia 6 stycznia 2012 r. – po faktycznym zakończeniu inwestycji. Pozwolenie na użytkowanie gazociągu uzyskano w dniu 19 lipca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str.1467-1526, 1571-1579, 1601-1609, 1642-1651, 1682-1689, 1729-1735, 1766-1772, 1810-1838, 2134-2136, 2195-2200, 2203-2206, 2225, 2232-2235, 2240-2241, 2277-2287, 2305-2313, 2330-2341, 4964-4976)

Na dzień 30 listopada 2012 r. poniesione nakłady i koszty wyniosły 96 715,07 tys. zł, z czego kwotę 40 691,06 tys. zł stanowiły środki z POIiŚ.

(dowód: akta kontroli str. 1468,1572,2232-2235,2240,2330-2341)

Budżet projektu budowy gazociągu Taczalin–Radakowice szacowany na kwotę 75 000 tys. zł netto został zmniejszony do kwoty 41 400 tys. zł. Na dzień 30 listopada 2012 r. poniesione nakłady i koszty wyniosły 35 857 tys. zł, w tym kwotę 13 822 tys. zł stanowiły środki pochodzące z EEPR.

(dowód: akta kontroli str. 1527,2232-2235,2240,2330-2341)

Zgodnie z harmonogramem realizacja projektu rozpoczęła się w dniu 31 marca 2008 r. podpisaniem umowy na projektowanie. Przekazanie gazociągu do eksploatacji miało nastąpić w dniu 8 kwietnia 2011 r.

Pozwolenie na budowę oraz zawarcie umowy na budowę gazociągu, zaplanowane na 2010 r., zostały wykonane zgodnie z harmonogramem. Natomiast zatwierdzenie projektu wykonawczego i budowlanego, uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji w zakresie terminalu, podpisanie umowy na dostawę rur oraz armatury zostały zrealizowane w 2010 r. z opóźnieniem wynoszącym od 2 tygodni do 1,5 miesiąca. Termin zatwierdzenia projektu wykonawczego uległ przesunięciu z uwagi na brak

---

¹⁹ Tzw. horyzontalne przewiertu sterowane.

uzgodnienia z Urzędem Dozoru Technicznego przyjętej przez GAZ-SYSTEM SA grubości ścianki 8 mm i konieczność opracowania nowych projektów wykonawczych dla zwiększonej grubości ścianki. Ostatnia decyzja lokalizacyjna została wydana w dniu 23 czerwca 2010 r., czyli w terminie przewidzianym w harmonogramie. Termin zawarcia umowy na dostawę rur uległ przesunięciu z uwagi na wpłynięcie odwołania od przetargu, które skierowano do Krajowej Izby Odwoławczej. Opóźnienie w podpisaniu umowy na dostawę armatury spowodowane było wydłużeniem się terminu analizy wniosków dopuszczających do udziału w postępowaniu, co było spowodowane koniecznością uzupełniania i wielokrotnych wyjaśnień wniosków złożonych przez wykonawców.

W drodze przetargu ograniczonego wyłoniono wykonawcę inwestycji, którym było Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Pol-Aqua SA. W efekcie w dniu 20 września 2010 r. GAZ-SYSTEM SA Oddział we Wrocławiu zawarł umowę na budowę gazociągu. Strony ustaliły wynagrodzenie na kwotę 12 785,6 tys. zł. Termin realizacji inwestycji miał wynieść 7 miesięcy od podpisania umowy. W aneksie nr 1 termin zakończenia realizacji inwestycji przesunięto o miesiąc (na dzień 20 maja 2011 r.) ze względu na warunki atmosferyczne uniemożliwiające wykonanie niektórych prac pod koniec 2010 r. oraz w lutym 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 1527-1534, 1580-1588, 1610-1618, 1652-1659, 1690-1696, 1736-1742, 1773-1778, 1839-1866, 2134-2136, 2195-2200, 2226-2227, 2203-2206, 2232-2235, 2241-2243, 2288-2304, 2330-2341)

Budżet inwestycji obejmującej budowę gazociągu Radakowice–Gałów oszacowano na kwotę 18 000 tys. zł netto, a następnie zmniejszono do kwoty 10 900 tys. zł netto. Na ostatni dzień listopada 2012 r. poniesione nakłady i koszty wyniosły 7 860,7 tys. zł, z czego kwotę 2 946,56 tys. zł stanowiły środki pochodzące z EEPR.

(dowód: akta kontroli str. 1535, 2232-2235, 2240, 2330-2341)

Realizacja projektu rozpoczęła się 29 lutego 2008 r. podpisaniem umowy na projektowanie, a przekazanie gazociągu do eksploatacji planowano w dniu 8 kwietnia 2011 r. W dniu 4 listopada 2008 r. (zgodnie z harmonogramem) uzyskano decyzję środowiskową. Uzyskanie pozwolenia na budowę także nastąpiło terminowo (w dniu 16 lipca 2010 r.). Pozostałe etapy projektu przewidziane do realizacji w 2010 r., czyli zatwierdzenie projektu wykonawczego i budowlanego, uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji, podpisanie umowy na dostawę rur, armatury oraz umowy na budowę gazociągu, wykonano z opóźnieniami nie przekraczającymi 2 miesięcy. Zatwierdzenie projektu wykonawczego uległo przesunięciu z uwagi na brak uzgodnienia z Urzędem Dozoru Technicznego przyjętych przez GAZ-SYSTEM SA parametrów rur (grubości ścianki 8 mm dla gazociągów DN 500 budowanych w I klasie lokalizacji). Opóźnienie w uzyskaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji spowodowane było zmianą stanowiska właścicielki gruntu w Gałowie odnośnie jego sprzedaży. Termin zawarcia umowy na dostawę rur uległ przesunięciu z uwagi na wpłynięcie odwołania od przetargu do Krajowej Izby Odwoławczej i oczekiwanie na jej rozstrzygnięcia. Opóźnienie w podpisaniu umowy na dostawę armatury spowodowane było wydłużeniem się terminu analizy wniosków dopuszczających do udziału w postępowaniu, w konsekwencji konieczności uzupełniania i wielokrotnego wyjaśniania wniosków złożonych przez wykonawców.

W dniu 8 lipca 2010 r. GAZ-SYSTEM SA Oddział we Wrocławiu zawarł umowę nr 4/ZP/01/0013/09-10 z firmą Budownictwo Urządzeń Gazowniczych Gazobudowa Sp. z o.o. z Zabrza. Strony ustaliły wysokość wynagrodzenia na kwotę 11 956 tys. zł brutto. Termin realizacji Inwestycji miał wynieść 7 miesięcy od podpisania umowy. W aneksie nr 1 termin zakończenia budowy inwestycji wyznaczono na 28 lutego

2011 r. Gazociąg ukończono 8 marca 2011 r., odbiór końcowy nastąpił 20 maja 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 1535-1542, 1589-1596, 1619-1625, 1660-1665, 1697-1702, 1743-1748, 1779-1784, 1867-1891, 2134-2136, 2195-2200, 2203-2206, 2226-2227, 2232-2235, 2241-2243, 2330-2341)

Projekt rozbudowy węzła Lasów rozpoczął się w 2009 r. Postępowanie w trybie przetargu ograniczonego wszczęto w dniu 1 października 2009 r. Przetarg wygrała firma PBG SA i w dniu 22 października 2009 r. zawarła z GAZ-SYSTEM SA Oddział we Wrocławiu umowę. Termin realizacji zadania wyznaczono na dzień 31 sierpnia 2010 r., a koszt prac ustalono na 7 435,9 tys. zł brutto. Roboty budowlano-montażowe zakończyły się 31 sierpnia 2010 r., tj. z miesięcznym opóźnieniem. Było to spowodowane odkształconym trzpieniem istniejącego zaworu regulacyjnego wymagającym naprawy u producenta trwającej 34 dni. W aneksie nr 1 do umowy z dnia 22 października 2009 r., termin realizacji zadania przesunięto na 15 września 2010 r. Na dzień 30 listopada 2012 r. poniesione nakłady i koszty na inwestycję wyniosły 4 229,65 tys. zł, z czego kwotę 1 953,94 tys. zł stanowiły środki pochodzące z EEPR.

(dowód: akta kontroli str. 1598, 1710-1713, 1755-1758, 1791-1795, 1892-1908, 2134-2136, 2195-2200, 2203-2206, 2228, 2324, 2328, 2330-2341)

Gazociąg wysokiego ciśnienia w rejonie Podbeskidzia

Realizacja tego gazociągu (DN 500 L=21,9 km) pozwoliła na połączenie systemu przesyłowego Polski z systemem czeskim, a tym samym połączenie z czeskimi gazociągami tranzytowymi do Europy Zachodniej.

(dowód: akta kontroli str. 1962-1963, 2330-2341)

Inwestycja miała być realizowana przez czeską spółkę akcyjną Moravia Energo a.s. przy wsparciu firmy Gazoprojekt SA, jednakże postanowieniem sądu czeskiego z dnia 5 marca 2009 r. została ogłoszona upadłość czeskiej firmy. Gazoprojekt SA na własne ryzyko wszczął dalsze prace budowlane, aby nie dopuścić do wygaśnięcia pozwolenia na budowę, które firma uzyskała na swoją rzecz z obowiązkiem przeniesienia na Moravia Energo. Syndyk masy upadłości uzyskał zgodę rady wierzycieli Moravia Energo oraz zgodę sądu czeskiego na sprzedaż składników masy upadłości, takich jak pozwolenia na budowę oraz prawa do korzystania z gruntów, przez które przebiegać miał gazociąg, na rzecz Gazoprojekt SA.

Początkowe etapy projektu: podpisanie umowy na wykonanie dokumentacji projektowej „Budowa Stacji Pomiarowo-Rozliczeniowej²⁰ w Cieszynie o przepustowości 200 000 m³/h” i podpisanie umowy na budowę oraz nabycie gazociągu wysokiego ciśnienia w rejonie Podbeskidzia DN 500, nastąpiły zgodnie z harmonogramem w sierpniu i wrześniu 2009 r. W dniu 28 sierpnia 2009 r. GAZ-SYSTEM SA wystosował do Gazoprojekt SA zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę *Gazociągu wysokiego ciśnienia w rejonie Podbeskidzia*. Zgodnie z oczekiwaniem zamawiającego gazociąg miał być wybudowany w terminie do 1 października 2010 r. Umowę zawarto w dniu 2 września 2009 r. Cenę netto za realizację przedmiotu zamówienia określono na 24 941 315 koron czeskich oraz 69 160,6 tys. zł. W dniu 22 lipca 2010 r. aneksem nr 1 m.in. przesunięto termin zakończenia inwestycji na dzień 29 października 2010 r. oraz zmniejszono cenę netto na 67 630,22 tys. zł, kwota w koronach czeskich nie uległa zmianie. Aneksem nr 2

---

²⁰ SPR.

z dnia 23 grudnia 2010 r. termin realizacji gazociągu wyznaczono na 31 grudnia 2010 r. Przesunięcia terminów realizacji inwestycji były spowodowane podtopieniami terenu wynikającymi z intensywnych opadów deszczu. Odbiór i rozruch gazociągu (oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie) nastąpiły z miesięcznym opóźnieniem w stosunku do harmonogramu. Gazociąg odebrano 30 listopada 2010 r. Protokół zdawczo-odbiorczy podpisano w dniu 27 grudnia 2010 r. Eksploatacja gazociągu uzależniona była od połączenia z gazociągiem po stronie czeskiej oraz przekazaniem do eksploatacji stacji pomiarowej w Cieszynie. Protokół z odbioru stacji gazowej podpisano 13 września 2011 r.

Otwarcie połączenia nastąpiło w dniu 14 września 2011 r. Na dzień 30 listopada 2012 r. nakłady i koszty poniesione na inwestycję wyniosły 75 378,47 tys. zł, z czego 38 996,98 tys. zł stanowiły środki pochodzące z EEPR.

Nadzór inwestorski prowadzony był zgodnie z zawartą umową nr 2009/09/1269/PR. W ramach nadzoru m.in. dokonywano odbiorów częściowych, technicznych i końcowych, uczestniczono w radach budowy i w spotkaniach zespołów koordynacyjnych oraz wykonywano w okresach dwutygodniowych *Raport Stanu Projektu Strategicznego*.

(dowód: akta kontroli str. 1546-1570, 1629-1641, 1668-1681, 1714-1727, 1759-1765, 1964-1984, 2134-2136, 2195-2200, 2203-2206, 2232-2237, 2314-2320, 2324-2327, 2330-2341)

Połączenie Polska – Niemcy (Mallnow – gazociąg jamalski)

W 2011 r. decyzją Prezesa URE Spółka została wyznaczona na operatora polskiego odcinka gazociągu jamalskiego na okres do 31 grudnia 2025 r. Umożliwiło to podjęcie działań dotyczących wirtualnego rewesu, pozwalającego na sprowadzenie do Polski z kierunku zachodniego (poprzez punkty we Włocławku i Lwówku) gazu w ilości do około 2,3 mld m³ gazu rocznie. W dniu 11 stycznia 2012 r. GAZ-SYSTEM SA wystąpił do niemieckiej firmy Gascade o przygotowanie fizycznego odwróconego przepływu gazu na punkcie Mallnow. We wrześniu 2012 r. zakończono badanie rynku, w wyniku którego ustalono, że 23 firmy wyraziły zainteresowanie przesyłem gazu przez ten punkt. W dniu 21 listopada 2012 r. obie firmy podpisały *Porozumienie o współpracy w zakresie rozbudowy Punktu Mallnow*²¹. Data ukończenia przedsięwzięcia planowana jest na przełom roku 2013 i 2014.

(dowód: akta kontroli str. 2017-2019, 2330-2341, 4964-4976)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2. Plany koncepcyjne połączeń międzysystemowych

Opis stanu
faktycznego

GAZ-SYSTEM SA zaangażował się w projekt budowy Korytarza Północ-Południe, który miałby stanowić element jednolitego rynku gazu w regionie Europy Środkowej. Korytarz umożliwi połączenie sieci przesyłowych Polski, Słowacji, Węgier oraz Czech, a poprzez to dostawy gazu z rejonu Morza Kaspijskiego oraz import i eksport gazu LNG, eksport polskiego gazu łupkowego oraz przesył surowca z gazociągów norweskich. W koncepcję Korytarza wpisują się:

- budowa Terminalu LNG w Świnoujściu,
- budowa połączenia Polska – Czechy, zakończona we wrześniu 2011 roku,
- prowadzenie działań przedinwestycyjnych w ramach projektu Baltic Pipe,

²¹ Agreement for the expansion of the Mallnow metering station.

- pozostałe elementy infrastruktury przesyłowej, w tym: gazociągi, stacje rozdzielczo-przesyłowe, tłocznie gazu, węzły, przyłącza na linii Świnoujście–Cieszyn,
- planowane połączenie Polska–Słowacja,
- rozbudowa wewnętrznego systemu przesyłowego oraz współpraca w ramach inicjatyw regionalnych i europejskich mających na celu wdrożenie koncepcji Korytarza Północ–Południe.

(dowód: akta kontroli str. 1909-1916, 2342-2346)

Poza interkonektorem Polska–Czechy oraz terminalem LNG, pozostałe projekty inwestycji znajdują się na etapie działań przedinwestycyjnych.

Gazociąg Bałtycki – Baltic Pipe

Budowa gazociągu łączącego polski i duński systemy przesyłowe i w dalszej perspektywie umożliwienie dostaw gazu do Polski ze złóż Morza Północnego o planowanej przepustowości 3 mld m³ gazu rocznie miała być zrealizowana w latach 2009–2013. GAZ-SYSTEM SA przejął realizację projektu od PGNiG SA na podstawie *Porozumienia w sprawie nabycia dokumentacji i rozwiązania Umowy o współpracy w zakresie inwestycji pod nazwą „Gazociąg Bałtycki”* z dnia 16 grudnia 2008 r. Gazociąg był pośrednio powiązany z projektem podmorskiego gazociągu Skanled, który miał umożliwić dostawy gazu ziemnego z Norweskiego Szelfu Kontynentalnego poprzez duński system przesyłowy do Polski. W dniu 29 kwietnia 2009 r. konsorcjum Skanled zawiesiło realizację tego projektu. W efekcie żadna firma nie wyraziła zainteresowania przesyłem gazu przez Baltic Pipe. W dniu 13 sierpnia 2009 r. Zarząd GAZ-SYSTEM SA zdecydował o kontynuowaniu projektu, pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Spółka otrzymała w dniu 19 czerwca 2009 r. decyzję o dofinansowaniu z funduszy unijnych TEN-E²² badań przedinwestycyjnych oraz na postępowanie administracyjne w ramach projektu inwestycyjnego w kwocie 3,19 mln euro, a w dniu 26 maja 2010 r. Spółce przyznano dofinansowanie z programu TEN-E 2009 na przeprowadzenie badań geotechnicznych dna morskiego, program monitorowania środowiska, studium jakości gazu oraz analizę funkcjonalną terminalu odbiorczego w Polsce (na kwotę 1,12 mln euro). Maksymalne dofinansowanie wynosiło 50% wartości przedsięwzięcia.

Na początku 2012 r. zakończono prace związane z wykonaniem badań geofizycznych dna morskiego. Ewentualna decyzja inwestycyjna zostanie podjęta w przypadku potwierdzonego zainteresowania rynku. W dniu 23 maja 2012 r. podpisano umowę o współpracy pomiędzy GAZ-SYSTEM SA a Energinet.dk, regulującą kwestie współpracy między spółkami, w szczególności w zakresie projektu Baltic Pipe.

(dowód: akta kontroli str. 1952-1961, 2032, 2045, 2058, 2342-2346, 4964-4976)

Projekt połączenia Polska–Litwa

Projekt pod nazwą GIPL – Gas Interconnector Poland–Lithuania zakłada połączenie systemów przesyłowych Polski i Litwy. Partnerami są GAZ-SYSTEM SA i Lietuvos Dujos. Planowana przepustowość do Polski to ok. 1 mld m³ gazu rocznie, a w kierunku Litwy – ok. 2,3 mld m³ gazu rocznie z możliwością zwiększenia do 4,5 mld m³. Współpraca w sprawie projektu rozpoczęła się w 2008 roku przeprowadzeniem przez Spółkę procedury badania rynku. Następnie, w związku z wdrożeniem Trzeciego Pakietu Energetycznego, w 2010 roku spółka Lietuvos

²² Trans-European Energy Networks.

Dujos przedstawiła propozycję podjęcia wspólnych działań mających na celu zbadanie możliwości i uwarunkowań realizacji wytycznych Komisji Europejskiej w odniesieniu do państw bałtyckich poprzez realizację połączenia systemów przesyłowych Polski i Litwy. W tym celu zlecono opracowanie *Studium: analiza biznesowa i studium wykonalności Połączenia Gazowego Polska–Litwa*, na które uzyskano dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 425 tys. euro. W oparciu o studium, wykonane przez Ernst&Young Business Advisory Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 5 kwietnia 2011 r., zarządy obu spółek podjęły decyzje o przejściu do II fazy projektu i rozpoczęcia prac związanych z wykonaniem studium wykonalności, które planowano ukończyć w I kwartale 2013 r. Po akceptacji jego wyników spółki podejmą decyzję co do dalszych działań związanych z realizacją projektu. Planowana data ukończenia gazociągu to przełom lat 2019/2020.

(dowód: akta kontroli str. 1917-1925, 2031, 2044, 2057, 2342-2346, 4964-4976)

Projekt połączenia Polska–Słowacja

Połączenie Polska–Słowacja wraz z połączeniem Słowacja–Węgry (planowane na 2015 r.) ma kluczowe znaczenie dla realizacji Korytarza Północ–Południe jako uzupełnienie połączenia Polska–Czechy, dające bezpośrednie połączenie z hubem gazowym w Baumgarten w Austrii²³. Planowana przepustowość do Polski to ok. 5,7 mld m³ gazu rocznie z możliwością zwiększenia do 9,5 mld m³. W kierunku Słowacji planowana przepustowość to ok. 4,3 mld m³ gazu rocznie. W 2011 r. został podpisany list intencyjny ze słowacką spółką Eustream w sprawie wspólnych analiz i obie firmy złożyły wspólny wniosek o dofinansowanie planowanych analiz dotyczących możliwości realizacji tego połączenia. Prace nad analizą biznesową uwarunkowań budowy połączenia gazowego Polska–Słowacja zostały odebrane w październiku 2012 r. Studium wykonalności ma być opracowane do końca I kwartału 2013 roku. Planowana data ukończenia gazociągu to przełom lat 2018/2019.

(dowód: akta kontroli str. 1926-1951, 2029, 2042, 2055, 2342-2346, 4964-4976)

Budowa interkonektora na granicy Polska – Niemcy w rejonie Szczecina

Budowa interkonektora w rejonie Szczecina (interkonektor Boernicke–Police) o średnicy DN 700 z planowaną przepustowością do Polski od 2 do 3 mld m³ /rok. Po przeprowadzeniu analiz, Spółka podejmie decyzję, co do dalszych działań w ramach projektu.

(dowód: akta kontroli str. 2025-2026, 2038-2039, 2051-2052, 2342-2346, 4964-4976)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Realizacja inwestycji w krajowej sieci przesyłowej

Opis stanu
faktycznego

Projekty inwestycyjne gazociągów Włocławek–Gdynia, Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, Gustorzyn–Odolanów, Rembelszczyzna–Gustorzyn zostały ujęte w *Strategiach Spółki*. Zgodnie ze *Strategią Spółki* z 2011 r. ich realizacja została zaplanowana w perspektywie do 2014 r. i wpisywała się w realizację Kierunku Strategicznego nr 1 tej strategii – *zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu przesyłowego, jako elementu europejskiej sieci gazociągów* – Cel operacyjny nr 1.2 – *likwidacja wąskich gardeł krajowej sieci*

²³ Hub gazowy to system magazynów gazowych, odbierających surowiec od różnych dostawców i rozsyłających gaz do wielu klientów różnymi szlakami transportowymi. Hub w Baumgarten jest jednym z trzech największych europejskich magazynów gazowych.

przesyłowej gazu ziemnego oraz identyfikacja i realizacja nowych projektów wpływających na poprawę funkcjonowania krajowego systemu przesyłowego w sposób odpowiedzialny z poszanowaniem środowiska naturalnego, społeczności lokalnych i bezpieczeństwa pracy.

(dowód: akta kontroli str. 509-552)

Według planu rozwoju Spółki na lata 2009-2014 inwestycjami priorytetowymi były gazociągi: Świnoujście–Szczecin (inwestycja przyłączeniowa), Szczecin–Lwówek, Korbia–Załęcze, gazociąg wysokiego ciśnienia w rejonie Podbeskidzia (Cieszyn), Szczecin–Gdańsk, Włocławek–Gdynia (dokończenie inwestycji), Wiczlino-Kosakowo (inwestycja przyłączeniowa), Gustorzyn–Odolanów, Rembelszczyzna–Gustorzyn, Lubliniec–Częstochowa, Mory–Piotrków Trybunalski na odcinku Wolibórz–Piotrków Trybunalski, Polkowice–Żary, Jeleniów–Dziwiszów, Dziwiszów–Taczalin, Taczalin–Radakowice–Gałów.

(dowód: akta kontroli str. 660-765)

Kontrola NIK objęła przygotowanie i realizację 7 gazociągów:

- Włocławek–Gdynia (DN 500, L=64 km, 8,4 MPa), którego budowa została podzielona na 6 odcinków,
- Świnoujście–Szczecin (przyłącze o długości 5,45 km oraz gazociąg systemowy o długości 74,59 km),
- Szczecin–Gdańsk, realizowany w 4 etapach: Płoty–Karlino (o długości 63 km), Karlino–Koszalin (23 km), Koszalin–Słupsk (68 km), Słupsk–Wiczlino (111 km),
- Szczecin–Lwówek, realizowany w 2 etapach: Tłocznia Goleniów–Gorzów Wielkopolski (117,95 km), Gorzów Wielkopolski–Lwówek (70,65 km),
- Gustorzyn–Odolanów, realizowany w 2 etapach: Gustorzyn–Turek (83 km) oraz Odolanów–Turek (85 km),
- Rembelszczyzna–Gustorzyn, realizowany w 3 etapach: Gustorzyn–Płock (63 km), Rembelszczyzna–Płońsk (63 km), Płońsk–Płock (50 km),
- Lwówek–Odolanów.

Według analiz wykonalności, sporządzonych dla powyższych inwestycji z wyłączeniem gazociągu Lwówek–Odolanów, ich realizacja była pod względem finansowym nieopłacalna, natomiast była opłacalna ze społeczno-gospodarczego punktu widzenia.

(dowód: akta kontroli str. 4174-4182, 4143, 2948-2956, 3406-3413, 2476-2483, 2666-2667, 3676-3683)

3.3.1 Wszczęcie realizacji inwestycji – decyzje korporacyjne

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie § 40 pkt 12 ppkt b i pkt 13 *Statutu Spółki* nabycie składników aktywów trwałych, w tym nieruchomości lub udziałów w nieruchomości oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów, o wartości równej lub przekraczającej równowartość w złotych 1 mln euro oraz rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania do świadczenia o wartości przewyższającej równowartość w złotych 20 mln euro wymagały uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (WZA).

(dowód: akta kontroli str. 14-251)

We wszystkich skontrolowanych projektach inwestycyjnych, Zarząd Spółki podejmował działania w celu uzyskania niezbędnych zgód korporacyjnych na wszczęcie inwestycji budowlanych zgodnie ze statutem. W dniu 18 września 2007 r.

Zarząd Spółki zdecydował o wszczęciu przedsięwzięć dotyczących gazociągów: Włocławek–Gdynia, Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, KPMG Mogilno–Odolanów (Gustorzyn–Odolanów), Gostynin–Płońsk (Rembelszczyna–Gustorzyn). W dniu 26 września 2007 r. Rada Nadzorcza wyraziła pozytywną opinię o wnioskach Zarządu Spółki do WZA, a w dniu 19 października 2007 r. WZA Spółki wyraziło zgodę na budowę tych gazociągów.

(dowód: akta kontroli str. 2443-2475, 2713-2749, 3311-3337, 3561-3591, 3850-3852, 4169-4173)

W dniu 19 października 2012 r. Zarząd Spółki wyraził zgodę na przygotowanie, wszczęcie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie dokumentacji dla zadania inwestycyjnego budowa gazociągu Lwówek–Odolanów wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi. W dniu 26 października 2012 r. Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu Spółki do WZA Spółki, a w dniu 21 listopada 2012 r. WZA Spółki wyraziło zgodę.

(dowód: akta kontroli str. 2662-2693)

W latach 2010-2011 procedura udzielania zgód korporacyjnych na realizację inwestycji była dłuższa niż w 2007 r. Zgody korporacyjne na zwiększenie budżetu inwestycji budowa gazociągu Szczecin–Gdańsk były podejmowane przez okres ok. 3,5 miesiąca²⁴, a inwestycji budowa gazociągu Szczecin–Lwówek przez okres ponad 4 miesiące²⁵. Dyrektor Pionu Inwestycji wyjaśnił, iż w tych przypadkach wnioski o zgodę na realizację przedsięwzięć dotyczyły o wiele bardziej rozbudowanego zakresu i wymagały szczegółowej analizy przez osoby akceptujące wnioski ze względu na współfinansowanie tych projektów ze środków Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 2716-2749, 3314-3337, 3564-3591, 4549)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3.2 Realizacja inwestycji

Harmonogramy

Opis stanu
faktycznego

Harmonogramy dotyczące budowy gazociągów Szczecin–Lwówek, Szczecin–Gdańsk, Świnoujście–Szczecin, Rembelszczyna–Gustorzyn, Odolanów–Gustorzyn zostały przekazane do Ministerstwa Skarbu Państwa na spotkaniu w dniu 8 kwietnia 2010 r. i według wyjaśnień Zarządu Spółki, zostały przez Zarząd potraktowane jako harmonogramy bazowe.

(dowód: akta kontroli str. 4390)

Zgodnie z art. 2 ust. 4 *ustawy o terminalu LNG* GAZ-SYSTEM SA był zobowiązany do opracowania harmonogramu inwestycji związanych z budową terminalu LNG, które obejmowały m.in. gazociąg Świnoujście–Szczecin, łączący terminal z systemem przesyłowym. Harmonogram był wiążący dla podmiotów realizujących inwestycję, po zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu Państwa. GAZ-SYSTEM SA przedstawił Ministrowi Skarbu Państwa *Harmonogram skonsolidowany – budowa terminalu LNG* w dniu 15 stycznia 2010 r. Harmonogram zawierał 4 harmonogramy

²⁴ Uchwała Zarządu Spółki z dnia 23 grudnia 2010 r., Wniosek Zarządu Spółki do Rady Nadzorczej z dnia 12 stycznia 2011 r., uchwała Rady Nadzorczej z dnia 4 lutego 2011 r., Wniosek Zarządu Spółki do WZA Spółki z dnia 7 marca 2011 r., decyzja WZA Spółki z dnia 4 kwietnia 2011 r.

²⁵ Uchwała Zarządu Spółki z dnia 2 lutego 2011 r., Wniosek do Rady Nadzorczej z dnia 18 marca 2011 r., uchwała Rady Nadzorczej z dnia 19 kwietnia 2011 r., Wniosek Zarządu Spółki do WZA Spółki z dnia 18 maja 2011 r., uchwała NWZ Spółki z dnia 7 czerwca 2011 r.

projektów składowych, w tym *Harmonogram Projektu Składowego Gazociąg*, dotyczący budowy gazociągu Świnoujście–Szczecin, przewidujący m.in. następujące kluczowe terminy budowy gazociągu Świnoujście–Szczecin: wykonanie projektów gazociągu (w tym uzyskanie pozwolenia na budowę) do dnia 19 maja 2011 r., przeprowadzenie przetargów wykonawczych na budowę gazociągu do 11 października 2011 r., realizacja (dostarczenie materiałów, wybudowanie gazociągu, wypłacenie odszkodowań) do 31 stycznia 2013 r., przeprowadzenie odbioru końcowego do dnia 4 lutego 2013 r., uzyskanie pozwolenia na użytkowanie i przekazanie do eksploatacji do 21 marca 2013 r. W piśmie przewodnim z dnia 15 stycznia 2010 r. Zarząd Spółki stwierdził, że harmonogram „będzie uszczegóławiany wraz z wyborem wykonawców dla poszczególnych projektów składowych”, a w *Harmonogramie skonsolidowanym – budowa terminalu LNG* zawarto uwagę: „Harmonogram zostanie zaktualizowany przez realizatorów inwestycji po opracowaniu przez nich harmonogramów operacyjnych realizacji robót, zgodnie z zawartymi umowami”. Minister Skarbu Państwa zatwierdził harmonogram w dniu 24 lutego 2010 r.

Na wniosek Kierownika Projektu Składowego Gazociąg z dnia 29 lutego 2012 r., Komitet Wykonawczy²⁶ zaopiniował pozytywnie w dniu 17 kwietnia 2012 r. zmianę *Harmonogramu Projektu Składowego Gazociąg* polegającą na przesunięciu terminów realizacji poszczególnych faz inwestycji, m.in. fazy realizacyjnej (zakończenie robót budowlanych) z 15 listopada 2012 r. na 31 marca 2013 r. oraz fazy zamykającej (kończącej się przekazaniem gazociągu do eksploatacji) z 21 marca 2013 r. na 7 kwietnia 2013 r.

Spółka nie przedstawiła Ministrowi SP wniosku o zatwierdzenie zmian zarówno *Harmonogramu skonsolidowanego – budowa terminalu LNG*, jak i *Harmonogramu Projektu Składowego Gazociąg*. Według wyjaśnień Spółki²⁷ każda zmiana harmonogramu Projektów Składowych jest wcześniej uzgadniana w ramach funkcjonującego systemu koordynacji, ponieważ może wpływać na możliwość prowadzenia robót w pozostałych Projektach Składowych. Następnie zmiany są opiniowane przez Komitet Wykonawczy. Każdorazowo informacja na temat zmian była zawarta w dokumentach z posiedzeń Komitetu Wykonawczego przekazywanych do Ministra Skarbu Państwa oraz w miesięcznych raportach. Według wyjaśnień, Minister nie wnosząc zastrzeżeń w związku z otrzymanymi informacjami o zmianie *Harmonogramu skonsolidowanego*, akceptuje zmiany terminów traktując je jako terminy operacyjne, dopóki nie naruszają one terminu końcowego przekazania terminalu do eksploatacji. Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił²⁸, że uzgodnienie, że Minister Skarbu Państwa zatwierdza *Harmonogram skonsolidowany* tylko w przypadku zmiany terminu realizacji Projektu Głównego – terminal LNG, wynika z praktyki stosowanej w Systemie Koordynacji Budowy terminalu LNG w Świnoujściu. Według tych wyjaśnień, ze względu na ogromną liczbę zadań formalne zmiany harmonogramu są wprowadzane wówczas, gdy dotyczą zadań na poziomie strategicznym.

(dowód: akta kontroli str. 4162-4168, 4704-4705, 4864-4963, 4986-5006, 5014-5018)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

²⁶ Komitet Wykonawczy jest głównym forum uzgodnieniowym, harmonizującym interesy wszystkich interesariuszy przedsięwzięcia.

²⁷ Pismo znak PW.WI.4122.15.2013 z dnia 18 stycznia 2013 r.

²⁸ Pismo znak PW.WI.4122.42.2013 z dnia 7 lutego 2013 r.

GAZ-SYSTEM SA w sytuacji opóźnień kluczowych etapów budowy gazociągu Świnoujście–Szczecin nie przekazał Ministrowi Skarbu Państwa do zatwierdzenia zaktualizowanego harmonogramu inwestycji dotyczącej terminalu LNG, o którym mowa w art. 2 ust. 4 *ustawy o terminalu LNG*. NIK podziela zawartą w wyjaśnieniach Spółki argumentację, że nie byłoby zasadne aktualizowanie harmonogramu z powodu opóźnienia pojedynczych zadań. Jednak w przypadkach opóźnień terminów tzw. kamieni milowych i związanych z tym zmian harmonogramów, Spółka powinna przedstawić Ministrowi SP do zatwierdzenia zaktualizowany harmonogram. Nie można uznać za wypełnienie obowiązku opracowania harmonogramu (aktualnego), wynikającego z art. 2 ust. 4 *ustawy o terminalu LNG*, przedstawienia Ministrowi SP dokumentów, o których mowa w wyjaśnieniach Spółki (uchwały Komitetu Wykonawczego czy miesięczne raporty). Do uchwał Komitetu Wykonawczego nie załączano bowiem zaktualizowanych harmonogramów, a w przypadku zmian terminów realizacji *Projektu Składowego Gazociąg* uchwała stwierdzała jedynie, że „Komitet Wykonawczy opiniuje pozytywnie zmianę Harmonogramu Projektu Składowego Gazociąg zgodnie z projektem harmonogramu załączonym do wniosku”. W miesięcznych raportach z realizacji projektu budowy terminalu LNG przedstawiono informacje o ustaleniach Komitetu Wykonawczego i zmianach terminów kluczowych etapów. Należy jednak zauważyć, że według art. 2 ust. 4 *ustawy o terminalu LNG* harmonogram (a więc i jego zmiany) staje się wiążący dla podmiotów realizujących inwestycję, po zatwierdzeniu przez Ministra Skarbu Państwa. Tymczasem po uzgodnieniu zmian harmonogramu na poziomie podmiotów realizujących budowę terminalu LNG nie przedstawiono odpowiedniego wniosku Ministrowi SP o zatwierdzenie uzgodnionych zmian. Praktyka, że Minister SP zatwierdza *Harmonogram skonsolidowany* tylko w przypadku zmiany terminu realizacji Projektu Głównego – terminal LNG, była – w ocenie NIK – niewłaściwa i nie wynikała z jakichkolwiek decyzji Ministra SP w tym względzie. Również ww. interpretacja przez Zarząd Spółki przywoływanego przepisu *ustawy o terminalu LNG* (art. 2 ust. 4) jest zbyt szeroka i w konsekwencji prowadzi do rozluźnienia funkcji nadzorczych Ministra SP.

Analizy i dokumentacja budowlana

Opis stanu
faktycznego

Z 7 zbadanych inwestycji w 4 przypadkach wystąpiło opóźnienie w stosunku do harmonogramów bazowych w przygotowaniu dokumentacji budowlanej niezbędnej do złożenia wniosku o pozwolenie na budowę.

W celu realizacji gazociągu Gustorzyn–Odolanów w dniu 28 czerwca 2007 r. GAZ-SYSTEM SA zawarł z Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA umowę na wykonanie *Studium wykonalności gazociągu Wydartowo–Odolanów*. Wykonana we wrześniu 2007 r. dokumentacja projektowa została odebrana w dniu 4 lutego 2008 r. Ze względu na ubieganie się Spółki o współfinansowanie tego projektu ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ), zaktualizowano *Studium wykonalności* (Spółka odebrała je w dniu 30 lipca 2009 r.). W dniu 20 lipca 2009 r. zawarto umowę z konsorcjum firm Biuro Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA oraz GasOil Engineering AS na wykonanie dokumentacji projektowej (projekt budowlany i projekt wykonawczy) oraz uzyskanie w imieniu zamawiającego wszelkich wymaganych przepisami prawa uzgodnień oraz zezwoleń dla inwestycji. Dokumentacja techniczna została odebrana w dniu 31 marca 2011 r. dla etapu I inwestycji, czyli ok. 2 miesiące po terminie określonym w harmonogramie, a 26 maja 2011 r. dla etapu II inwestycji, czyli ok. 3,5 miesiąca po terminie. W celu zmniejszenia opóźnienia w realizacji projektu Spółka wszczęła postępowanie przetargowe na wybór wykonawcy robót budowlanych jeszcze przed otrzymaniem dokumentacji projektowej (komisja przetargowa została powołana w dniu 14 stycznia 2011 r.). Dyrektor Pionu Inwestycji wyjaśnił, że umowa na

opracowanie dokumentacji projektowej dla gazociągu Gustorzyn–Odolanów była jedną z pierwszych umów zawartych dla gazociągów strategicznych i konieczne było przeanalizowanie wszelkich wymaganych przepisami prawa decyzji, uzgodnień, oświadczeń, pozwoleń, zezwoleń i zgód dla inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 2396 – 2442, 2486, 2653, 4709)

Koncepcja programowo-przestrzenna gazociągu Szczecin–Gdańsk dla dwóch odcinków (Koszalin–Słupsk oraz Słupsk–Wiczlino) realizowanych w okresie objętym kontrolą została opracowana na podstawie umowy z dnia 10 sierpnia 2007 r. między Spółką a Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA. W dniu 15 czerwca 2009 r. Spółka zawarła z tą samą firmą umowę na wykonanie *Studium wykonalności* dla gazociągu Szczecin–Gdańsk realizowanego w ramach POLiŚ, a w dniu 15 lipca 2009 r. na wykonanie *Raportu Oddziaływania na Środowisko dla gazociągu Szczecin–Gdańsk*. W dniu 12 marca 2009 r. GAZ-SYSTEM SA zawarł z Pracownią Projektową „Progaz PP” s.c. umowę na opracowanie dokumentacji projektowej etap I gazociągu (Płoty–Karlino) oraz uzyskanie w imieniu zamawiającego wszelkich wymaganych przepisami prawa uzgodnień i zezwoleń. Dokumentację projektową uzgodniono w dniu 24 grudnia 2010 r., czyli ok. 10 miesięcy po terminie wynikającym z harmonogramu bazowego. Dla etapów II-IV umowę w ww. zakresie zawarto w dniu 16 kwietnia 2010 r. z ILF Consulting Engineers. Dokumentację projektową uzgodniono w dniu 7 czerwca 2011 r., czyli ok. 9 miesięcy po terminie wynikającym z harmonogramu bazowego. W celu zmniejszenia opóźnienia w realizacji projektu Spółka wszczęła postępowania przetargowe na wybór wykonawcy robót budowlanych jeszcze przed otrzymaniem decyzji o pozwoleniu na budowę (dotyczy etapu I) lub ostatecznym otrzymaniem dokumentacji projektowej (dotyczy etapów II-IV), jednak mimo tego rozpoczęcie procedury przetargowej nastąpiło z opóźnieniem w stosunku do harmonogramu.

(dowód: akta kontroli str. 2750-2947, 3310a, 3211)

W dniu 14 kwietnia 2008 r. GAZ-SYSTEM SA zawarł z Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA umowę na wykonanie *Prac planistycznych i przedprojektowych* gazociągu DN 700 relacji Szczecin – Lwówek na terenie gmin Kłodawa, Santok i Deszczno, a w dniu 23 lutego 2009 r. umowę na wykonanie *Studium wykonalności dla przedsięwzięć realizowanych w ramach POLiŚ* dla tego gazociągu. W wyniku wszczęcia w dniu 28 października 2008 r. postępowania przetargowego, umowa na opracowanie dokumentacji projektowych gazociągu Szczecin–Lwówek oraz uzyskanie wszelkich zgód i zezwoleń, zawarta została w dniu 10 listopada 2009 r. z konsorcjum ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o.o. i ILF Beratende Ingenieure ZT GMBH. Dokumentacja projektowa została odebrana w dniu 5 lipca 2011 r. Opóźnienie w stosunku do harmonogramu (ok. 2 miesiące) nie miało istotnego wpływu na końcowy termin realizacji projektu inwestycyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 3338-3405, 3527)

W dniu 10 sierpnia 2007 r. GAZ-SYSTEM SA zawarł z Biurem Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA umowę na wykonanie *Studium wykonalności* gazociągu Gustorzyn–Rembelszczyzna. Wykonana na podstawie powyższej umowy dokumentacja została odebrana w sierpniu 2008 r. W dniu 7 września 2009 r. zawarto z konsorcjum firm ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o.o. i ILF Beratende Ingenieure ZT GMBH umowę na wykonanie dokumentacji projektowej (projekt budowlany i projekt wykonawczy) oraz uzyskanie w imieniu zamawiającego zezwoleń i zgód. Ostatecznie dokumentacja projektowa i wykonawcza została zatwierdzona w dniu 30 czerwca 2011 r., czyli z ok. 4 miesięcznym opóźnieniem. Opóźnienie nie miało istotnego wpływu na końcowy termin realizacji inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 3592-3675, 3801)

W przypadku gazociągu Włocławek–Gdynia wystąpiło opóźnienie uzyskania decyzji lokalizacyjnej, lecz nie miało ono wpływu na termin końcowy realizacji inwestycji. Opóźnione było również uzyskanie decyzji środowiskowej dotyczącej gazociągu Świnoujście–Szczecin, lecz i w tym przypadku nie miało to istotnego wpływu na termin końcowy realizacji inwestycji.

Działania podejmowane w celu wydania przez właściwych miejscowo Wojewodów pozwoleń na budowę

Opis stanu
faktycznego

Pozwolenia na budowę dla gazociągu Świnoujście–Szczecin zostały wydane przed terminem określonym w harmonogramie z dnia 24 lutego 2010 r. Wojewoda Zachodniopomorski wydał decyzję o pozwoleniu na budowę na odcinek od terminalu LNG w Świnoujściu do zespołu zaporowo–upustowego „Kaminke” w Świnoujściu (gazociąg przyłączeniowy) w dniu 12 kwietnia 2011 r., a pozwolenie na budowę na odcinku od zespołu zaporowo–upustowego „Kaminke” do Tłoczni Gazu Goleniów w dniu 29 kwietnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 4377, 4167)

Decyzje o pozwoleniu na budowę dla gazociągów Włocławek – Gdynia, Szczecin–Gdańsk, Gustorzyn–Odolanów, Szczecin–Lwówek oraz Rembelszczyna–Gustorzyn zostały wydane po terminie określonym w harmonogramach poszczególnych inwestycji. Opóźnienia te nie miały istotnego wpływu na końcowy termin realizacji projektów inwestycyjnych (z wyjątkiem gazociągu Gustorzyn–Odolanów), ponieważ Spółka równocześnie prowadziła postępowania przetargowe na budowę tych gazociągów i decyzje o pozwoleniu na budowę zostały wydane przed terminem zawarcia umów na budowę gazociągów.

Trzymiesięczne opóźnienie w uzyskaniu pozwolenia na budowę gazociągu Włocławek–Gdynia wynikało z opóźnienia w uzyskiwaniu decyzji lokalizacyjnej. Brak doświadczenia w postępowaniu o wydawanie decyzji dla działek leśnych w związku z wprowadzeniem zapisów ustawy o terminalu LNG wymagał uzyskania interpretacji Ministra Infrastruktury w powyższym zakresie. Powyższe opóźnienie nie miało wpływu na ostateczny termin realizacji inwestycji.

Istotny wpływ na wydłużenie procedury uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę miało występowanie właściwych miejscowo wojewodów do odpowiednich ministrów, a w szczególności do Ministra Gospodarki, w celu uzyskania upoważnienia do uznania odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych zawartych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w *sprawie warunków technicznych jakimi powinny odpowiadać sieci gazowe*²⁹. Spółka dla ww. inwestycji zaplanowała okres ok. 2 miesięcy na procedurę uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Faktycznie procedura uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę trwała od 2 do 9 miesięcy.

Podstawą do złożenia wniosku o odstępstwa była chęć zastosowania dostępnych technologii nieuwzględnionych w obowiązujących przepisach, które zapewniłyby większą efektywność prowadzonych robót budowlanych, a w dalszej kolejności eksploatacji projektowanych sieci gazowych. W *Studiach wykonalności* nie przewidywano zastosowania takich technologii czy norm, które mogły wymagać ubiegania się o odstępstwa od przepisów techniczno-budowlanych. Dyrektor Pionu Inwestycji wyjaśnił, iż *Studium wykonalności* jest wstępnym opracowaniem, które służy do zaplanowania inwestycji i podjęcia decyzji inwestycyjnej, nie może określać ostatecznych parametrów takich jak grubość ścianki czy materiał rury. Dokonanie

²⁹ Dz. U. Nr 97, poz. 1055.

obliczeń wytrzymałościowych jest w kompetencji projektanta, który odpowiada za zaprojektowanie gazociągu zgodnie z prawem i ze sztuką budowlaną. GAZ-SYSTEM SA podjął działania w sprawie uzyskania odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych po uzgodnieniu z projektantem takich możliwości. Wnioski o uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę dla gazociągu Szczecin–Gdańsk (dla wszystkich etapów) złożono w okresie lipiec–sierpień 2011 r., dla gazociągu Gustorzyn–Odolanów w czerwcu–lipcu 2011 r., dla gazociągu Szczecin–Lwówek w sierpniu 2011 r., a dla gazociągu Rembelszczyna–Odolanów w kwietniu 2011 r. W związku z występowaniem właściwych miejscowo wojewodów do Ministra Gospodarki, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Wodnej o upoważnienie do udzielenia odstępstwa, postępowania zostały zawieszone na czas wydania upoważnienia przez właściwych ministrów. Ostatecznie decyzje o pozwoleniu na budowę zostały wydane w dniach:

- dla etapu I gazociągu Szczecin–Gdańsk decyzje uzyskano do 24 kwietnia 2012 r., dla etapu II w dniu 27 września 2011 r., dla etapu III do 3 lutego 2012 r., a dla etapu IV w dniu 30 grudnia 2011 r.,
- dla etapu I gazociągu Gustorzyn–Odolanów do dnia 12 marca 2012 r., a dla etapu II w dniu 25 kwietnia 2012 r.,
- dla etapu I gazociągu Szczecin–Lwówek do dnia 21 lutego 2012 r., dla etapu II do dnia 12 marca 2012 r.,
- dla gazociągu Rembelszczyna–Gustorzyn do dnia 4 listopada 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 2610, 2601, 3527, 3536, 3809, 3216-3310a, 4354-4384, 4706-4709)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zauważył, że opóźnienia w procedurach uzyskania pozwoleń na budowę wynikały z nieuwzględnienia na etapie przygotowania inwestycji potrzeby uzyskania upoważnienia do uznania odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych. NIK nie podziela argumentacji, zawartej w wyjaśnieniach Spółki, że nie było możliwe uwzględnienie tego czynnika w studium wykonalności. Należy zgodzić się, że nie było obowiązku wskazania w takim studium ostatecznych parametrów, takich jak grubość ścianki czy materiał rury. Jednak – w ocenie NIK – analiza w studium wykonalności, w tym analiza techniczna, pozwoliłaby na uwzględnienie w planach działań takich sytuacji, jak zastosowanie technologii wymagającej uzyskania dodatkowych zgód. Studium wykonalności powinno bowiem zawierać analizę możliwych do zastosowania rozwiązań technicznych i wskazać wybrany wariant realizacji projektu jako najlepsze rozwiązanie ze wskazaniem niezbędnych do przeprowadzenia procedur. Na potrzebę uwzględnienia takich elementów w studium wykonalności wskazują liczne wytyczne, wydane przez organy administracji publicznej³⁰, jak i literatura przedmiotu.

Postępowania przetargowe wykonawcze na budowę gazociągu

Opis stanu
faktycznego

Tryb przeprowadzonych przetargów wykonawczych na budowę gazociągu był zgodny z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³¹. W związku z przedłużającymi się pracami projektowymi dotyczącymi gazociągów Szczecin–Gdańsk, Gustorzyn–Odolanów, Rembelszczyna–Gustorzyn, Świnoujście–Szczecin Spółka wszczyniała procedurę przetargową na wybór

³⁰ Np. Wytyczne dotyczące przygotowywania Studium Wykonalności dla projektów infrastrukturalnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości), Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód (zatwierdzone przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w dniu 27 września 2011 r.).

³¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

wykonawców jeszcze przed ostatecznym uzgodnieniem lub otrzymaniem dokumentacji projektowej. Jako kryterium oceny w postępowaniach przetargowych wybrano cenę oferty.

Spółka na przeprowadzenie procedury przetargowej zaplanowała od ok. 7 do 18 miesięcy. Faktycznie trwała ona 11–15 miesięcy. Na wydłużenie postępowań przetargowych w przypadku gazociągów Świnoujście–Szczecin, Gustorzyn–Odolanów oraz Rembelszczyzna–Gustorzyn miały wpływ: procedura odwoławcza oraz liczne zapytania oferentów, w związku z którymi przesunięto terminy składania ofert o ok. 2 miesiące.

(dowód: akta kontroli str. 2484-2486, 2500, 2589, 2957-2958, 2986, 3211- 3212, 3332, 3414, 3583, 3699, 3796, 4018, 4032, 4166, 5007-5012)

Na długotrwałość postępowań przetargowych dotyczących budowy gazociągu Szczecin–Gdańsk (etap I) oraz Szczecin–Lwówek istotny wpływ miały przerwy w postępowaniu przetargowym. Dyrektor Pionu Inwestycji, będący równocześnie Przewodniczącym Komisji Przetargowych w tych postępowaniach, wyjaśnił, iż powodem takich przerw było równoczesne prowadzenie wielu postępowań przetargowych przez Komisję Przetargową, składająca się praktycznie z tych samych osób.

(dowód: akta kontroli str. 4402-4405)

Umowy na wykonanie nadzoru

Opis stanu
faktycznego

Nadzór inwestorski w projektach inwestycyjnych budowa gazociągu Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, Gustorzyn–Odolanów, Rembelszczyzna–Gustorzyn oraz Włocławek–Gdynia odcinek Pszczółki–Wiczlino był prowadzony na podstawie umów zawieranych z podmiotami zewnętrznymi na wykonanie nadzoru inwestorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 2562-2588, 3060-3085, 3184-3210, 3498-3524, 3767-3795, 4117-4142, 4333-4344)

Umowy na wykonanie robót budowlanych gazociągów oraz ich realizacja

Opis stanu
faktycznego

W 3 na 7 zbadanych inwestycji w momencie zawarcia umowy o wykonanie robót budowlanych były już przekroczone terminy rozpoczęcia robót budowlanych, przewidziane w harmonogramach oraz w ogłoszeniach o zamówieniu. Późniejsze rozpoczęcie robót bez zmiany terminu końcowego stwarzało zagrożenie dla ukończenia inwestycji w założonym terminie.

Na koniec 2012 r. ukończony był gazociąg Włocławek–Gdynia. Budowa gazociągów Rembelszczyzna–Gustorzyn, Szczecin–Lwówek, Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Gustorzyn–Odolanów była w trakcie realizacji, przy czym termin ukończenia prac pierwszego z tych gazociągów nie był zagrożony, a w pozostałych przypadkach występowało ryzyko niezrealizowania budowy w terminie przewidzianym w harmonogramach. Głównymi przyczynami były opóźnienia na wcześniejszych etapach inwestycji, w tym na etapie uzyskania pozwolenia na budowę oraz przetargów wykonawczych.

Zgodnie z dokumentacją przetargową rozpoczęcie robót budowlanych gazociągu Gustorzyn–Odolanów miało rozpocząć się w dniu 31 sierpnia 2011 r., a umowę podpisano w dniu 11 stycznia 2012 r. Budowa etapu I gazociągu Szczecin–Gdańsk miała rozpocząć się w dniu 20 września 2011 r., lecz umowa z wykonawcą zawarta została w dniu 12 kwietnia 2012 r. Natomiast w przypadku etapów II-IV gazociągu Szczecin–Gdańsk budowa miała rozpocząć się w dniu 3 lutego 2012 r., a umowę podpisano w dniu 10 maja 2012 r. W przypadku gazociągu Świnoujście–Szczecin

prace miały rozpocząć się w dniu 24 października 2011 r., a umowa została zawarta w dniu 29 grudnia 2011 r.

Budowa gazociągu Rembelszczyzna–Gustorzyn była realizowana na podstawie umowy z dnia 1 marca 2012 r. pomiędzy GAZ-SYSTEM SA a konsorcjum firm PGNiG Technologie Sp. z o.o. oraz Biuro Studiów i Projektów Gazownictwa GAZOPROJEKT SA. Wynagrodzenie wynosiło 237 390 tys. zł brutto. Zgodnie z umową odbiór końcowy miał nastąpić w terminie do dnia 31 marca 2014 r., co było zgodne z harmonogramem inwestycji. Według harmonogramu przekazanie do eksploatacji zaplanowano na dzień 15 maja 2014 r., a zakończenie projektu inwestycyjnego na dzień 21 maja 2014 r. Na koniec 2012 r. dotychczasowe prace budowlane realizowano terminowo, a termin końcowy inwestycji był niezagrożony, pomimo występowania problemów z udostępnianiem nieruchomości na trasie gazociągu.

(dowód: akta kontroli str. 3709-3766, 3796-3799, 4519)

Budowa gazociągu Szczecin–Lwówek była realizowana na podstawie umowy Spółki z konsorcjum firm ZRUG Poznań Sp. z o.o. i Polimex-Mostostal SA, zawartej w dniu 19 czerwca 2012 r. Wynagrodzenie ustalono na 268 705,8 tys. zł brutto. Zgodnie z umową odbiór końcowy miał nastąpić w terminie do dnia 4 listopada 2013 r., co mieściło się w terminie wyznaczonym w harmonogramie inwestycji (termin przekazania do eksploatacji zaplanowano na dzień 27 lutego 2014 r.). W dniu 30 listopada 2012 r. zawarto aneks nr 1 do ww. umowy wprowadzający zmianę polegającą na udzieleniu Konsorcjum zaliczki na poczet wykonania zamówienia wynikającego z powyższej umowy w wysokości 54 800 tys. zł netto. Było to spowodowane odmową udzielenia kredytu firmom wchodzącym w skład konsorcjum, a dostawcy żądali przedpłat i zaliczek na poczet przyszłych dostaw. GAZ-SYSTEM SA uzależnił wypłatę zaliczki od otrzymania gwarancji bankowej *Gwarancja zwrotu Zaliczki* oraz osiągania kolejnych etapów realizacji umowy. W trakcie robót budowlanych ZRUG Sp. z o.o. zasygnalizował problem związany z posadowieniem gazociągu na terenach okolic rzeki Iny. Po przedstawieniu szczegółowych rozwiązań technicznych wykonawca wraz z nadzorem inwestorskim wyznaczył nowy termin zakończenia I etapu inwestycji. Według stanu na dzień 15 stycznia 2013 r. szacowano przesunięcie tego terminu o ok. 3 miesiące, co wpłynie także na przesunięcie terminu zakończenia etapu II.

(dowód: akta kontroli str. 3438-3497, 3558-3560, 4491-4509)

Budowa gazociągu Gustorzyn–Odolanów jest realizowana na podstawie umowy zawartej w dniu 11 stycznia 2012 r. pomiędzy GAZ-SYSTEM SA a ZRUG Sp. z o.o. Wynagrodzenie dla wykonawcy ustalono na 219 534,09 tys. zł brutto³². Odbiór końcowy miał nastąpić w terminie do dnia 31 stycznia 2014 r. W dniu 29 sierpnia 2012 r. zawarto aneks nr 1 do ww. umowy, zgodnie z którym wyznaczono termin odbioru końcowego do dnia 27 maja 2014 r. Zgodnie z harmonogramem bazowym gazociąg miał być przekazany do eksploatacji do dnia 27 marca 2014 r. Główną przyczyną powyższego opóźnienia było przedłużające się postępowanie przetargowe, w efekcie którego nastąpiło opóźnienie rozpoczęcia prac budowlanych. Termin rozpoczęcia realizacji robót nastąpił w dniu 11 stycznia 2012 r., czyli 133 dni po wyznaczonym terminie (31 sierpnia 2011 r.). W wyniku tego opóźnienia wykonawca nie mógł w etapie I przystąpić do wycinki drzew w terminach podanych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a powyższe czynności będzie mógł wykonać w kolejnym „sezonie” określonym w decyzjach. Dla etapu II

³² W przypadku skorzystania z Prawa Opcji, wynagrodzenie z tytułu budowy linii światłowodowej ustalono na 9 889,2 tys. zł brutto.

wykonawca utracił możliwość prowadzenia robót przygotowawczych i zasadniczych na terenach z ograniczeniami czasowymi. Ponadto w związku z przesunięciami terminów na wycinkę drzew i krzewów, dostawy rur dla etapu II, przesunięcia prac spawalniczych oraz brak pozwolenia na budowę, wykonawca utracił możliwość wykonania większości prac własnymi zasobami (planował zatrudnić podwykonawców tylko do prac specjalistycznych). W dniu 12 września 2012 r. zawarto aneks nr 2 do ww. umowy zgodnie z którym wprowadzono zaliczkę na poczet wykonania usługi w wysokości 52 mln zł netto. GAZ-SYSTEM SA uzależnił wypłatę zaliczki od otrzymania gwarancji bankowej *Gwarancja zwrotu Zaliczki* oraz osiągania indykatywnych przychodów z realizacji Umowy. Na koniec 2012 r. termin realizacji etapu I był zagrożony z uwagi na następujące problemy powstałe w trakcie robót budowlanych: wydłużenie terminu uznania technologii spawania (przesunięcie okresu o ok. 6 miesięcy), brak uzgodnienia przekroczenia linii kolejowej PKP nr 131 Chorzów Batory – Tczew, uniemożliwienie wykonania przewiertu HDD na planowanej głębokości przez rzekę Wartę w związku z przeprowadzoną modernizacją wału przeciwpowodziowego (spowodowało to konieczność zmiany trajektorii przewiertu oraz uzyskania zmienionego pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie przewiertu), zagrożenie wykonania prac w okolicach Warty do 1 marca 2013 r. (wówczas zgodnie z decyzją środowiskową prace będą mogły być podjęte dopiero 30 sierpnia 2013 r.), w dniu 19 października 2012 r. zostały wstrzymane prace związane z przewiertem HDD pod rzeką Zgłowiączką w związku z niekontrolowanym wyciekami płuczki (zmiana projektu poprzez wykonanie nowego przewiertu i posadowienie gazociągu głębiej). Wykonawca zgłosił wniosek o zmianę terminu realizacji etapu I inwestycji, bez zmiany zakończenia budowy etapu II. Na etapie II inwestycji zlokalizowano kolizję zaprojektowanego gazociągu ze słupem trakcyjnym na przekroczeniu linii kolejowej nr 14 Łódź Kaliska – Tuplice. Nie zostało to wykryte przez służby kolejowe oraz ZUDP w Ostrowie Wielkopolskim. W dniu 11 grudnia 2012 r. Spółka zgłosiła wadę projektu, polegającą na zaprojektowaniu gazociągu bezpośrednio pod fundamentem słupa i wezwała projektanta do jej usunięcia w terminie do dnia 31 marca 2013 r. Szacunkowy termin uzyskania decyzji pozwolenia na użytkowanie i przekazanie do eksploatacji ustalono na 27 maja 2014 r., co oznaczałoby ok. 2-miesięczne opóźnienie.

(dowód: akta kontroli str. 2500-2561, 2695-2712, 2589-2591, 4763-4765, 4475-4490, 4403-4404)

Budowa gazociągu Świnoujście–Szczecin była realizowana na podstawie umowy z dnia 29 grudnia 2011 r. pomiędzy GAZ-SYSTEM SA a Przedsiębiorstwem Robót Inżynieryjnych „POL-AQUA” SA. Wynagrodzenie ustalono na 180 748,5 tys. zł brutto³³. Według umowy, rozpoczęcie robót objętych umową miało nastąpić nie później niż w terminie 30 dni od dnia podpisania umowy, a odbiór końcowy miał nastąpić w terminie do dnia 31 stycznia 2013 r. Umowa przewidywała w art. 24 ust. 15 zmianę terminu odbioru końcowego, jeżeli rozpoczęcie robót nastąpiłoby po upływie ponad 3 miesięcy od daty wskazanej w ogłoszeniu o zamówienie. Ogłoszenie przewidywało termin rozpoczęcia realizacji inwestycji w dniu 24 października 2011 r., a faktycznie nastąpiło to w dniu 29 stycznia 2012 r. W związku z tym wykonawca złożył w dniu 26 stycznia 2012 r. wniosek o zmianę terminu końcowego i na tej podstawie w dniu 4 lipca 2012 r. zawarto aneks nr 1 do umowy, przesuwający termin końcowego odbioru na dzień 7 kwietnia 2013 r. W dniu 3 sierpnia 2012 r. zawarto aneks nr 2 do umowy, wprowadzający możliwość zaliczki na poczet realizacji inwestycji, uwarunkowanej przedłożeniem gwarancji bankowej *Gwarancja zwrotu Zaliczki* oraz realizacji poszczególnych Kamieni Milowych

³³ W przypadku skorzystania przez GAZ-SYSTEM SA z prawa opcji, wynagrodzenie należne WRB z tytułu wybudowania linii światłowodowej ustalono na 3 505,50 tys. zł brutto.

zadania inwestycyjnego. Na koniec 2012 r. termin realizacji projektu inwestycyjnego był opóźniony o około 3-4 miesiące. Wpływ na to miała zmiana technologii spawania i związana z tym procedura zatwierdzenia technologii spawania, co wydłużyło przewidywany przez wykonawców okres niezbędny do rozpoczęcia prac spawalniczych. Zmiana technologii spawania została zaproponowana przez wykonawcę we wniosku z 13 kwietnia 2012 r., co przewidywała umowa o realizację inwestycji (art. 6 i 7). Uzasadnieniem wnioskowanej zmiany była chęć zapewnienia większej pewności, powtarzalności osiąganych wyników wytrzymałościowych spoin, przy niezmienniej wysokiej jakości. Wykonawca przewidywał ok. 2-3 miesięczny okres na wykonanie czynności umożliwiających rozpoczęcie prac spawalniczych, a w rzeczywistości prace spawalnicze rozpoczęto po 6 miesiącach od podpisania umowy (planowano rozpocząć prace spawalnicze w kwietniu 2012 r., a rozpoczęły się w lipcu 2012 r.). W związku z przedłużającą się procedurą zatwierdzania technologii spawania, GAZ-SYSTEM SA na bieżąco nadzorował realizację wprowadzonego Planu awaryjnego. W dniu 14 sierpnia 2012 r. GAZ-SYSTEM SA oraz nadzór inwestorski uznali Plan Awaryjny za nierealny. Wobec tego w sierpniu 2012 r. wraz z wykonawcą dokonano weryfikacji Planu Awaryjnego i sporządzono jego nową wersję pod nazwą *Program Realizacji I*. Termin zakończenia realizacji prac wynikający z opracowanego dokumentu przewidziano na ok. 30 czerwca 2013 r. W związku z tym wykonawca przedstawił w dniu 7 września 2012 r. wniosek o zmianę terminu zakończenia prac, a w dniu 9 października 2012 r. przedłożył uzupełniony wniosek, w którym wnosił o wydłużenie terminu realizacji robót (7 kwietnia 2013 r.) o 4 miesiące, czyli tyle, o ile wydłużył się czas „wykonania technologii spawania”. W październiku i listopadzie 2012 r. wykonawca przedstawiał nowe wersje *Programu Realizacji*, wskazując jako termin zakończenia robót sierpień 2013 r. Taki termin został wstępnie przez Spółkę odrzucony, natomiast w dniu 17 stycznia 2013 r., po przeprowadzeniu analiz, strony umowy podjęły decyzję o kontynuowaniu rozmów w sprawie terminu zakończenia projektu na sierpień 2013 r.

Zarząd Spółki wyjaśnił, iż przekonanie o realności dotrzymania terminu realizacji inwestycji w sierpniu 2013 r. wynika wprost z oceny stanu zaawansowania projektu, m.in. gazociąg w części liniowej jest zmontowany na odcinku ok. 55 km (w stosunku do ok. 80 km całości trasy), przystąpiono do prac montażowych obiektów kubatorowych (zespoły zaporowo-upustowe, układy śluz) oraz budowy węzła na terenie Tłoczni Goleniów, dostawy inwestorskie materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji są zrealizowane w 100%, a dostawy materiałów będące zadaniem wykonawcy zakończą się do końca lutego 2013 r. W wyjaśnieniach wskazano też na element wymuszający dotrzymanie terminu w postaci kar umownych. Ponieważ wykonawca robót nie dotrzymał kontraktowego terminu opracowania dokumentacji jakościowej, w celu zapewnienia jakości prowadzonych prac oraz wymuszenia na nim terminowej realizacji czynności kontraktowych, GAZ-SYSTEM SA naliczył kary za opóźnienie w przygotowaniu: Programu Realizacji Robót – 32 dni opóźnienia, Planu Zlecenia Jakości – 29 dni, Planu Zadań Ochrony Środowiska – 3 dni, Planu Kontroli i Badań – 32 dni, Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia – 8 dni. W dniu 19 września 2012 r. uruchomiono procedurę nałożenia na wykonawcę noty obciążającej w kwocie 104 tys. zł. Dodatkowo Zarząd Spółki wyjaśnił, iż przesunięcie terminu realizacji gazociągu relacji Świnoujście–Szczecin, jako jednego z elementów portu gazu LNG w Świnoujściu, z kwietnia na sierpień 2013 r. nie stanowiło zagrożenia dla oddania do eksploatacji terminalu LNG zgodnie z harmonogramem i nie był to projekt krytyczny w całej inwestycji.

Na koniec 2012 r. montaż³⁴ I odcinka gazociągu (długości 5,45 km), który miał zakończyć się w dniu 26 sierpnia 2012 r., był zaawansowany w 50%, nie rozpoczęto jeszcze wykonywania wykopu i nie ułożono w nim gazociągu – ten etap prac miał rozpocząć się w sierpniu 2012 r. i zakończyć (wraz z zasypianiem gazociągu) do 2 października 2012 r. Montaż II odcinka gazociągu (długości 74,55 km), który miał zakończyć się w dniu 31 grudnia 2012 r., był zaawansowany na koniec 2012 r. w 66%, wykonywanie wykopu było zaawansowane w 50% (planowany termin ukończenia – 6 stycznia 2013 r.), ułożenie w nim gazociągu – w 32% (planowany termin ukończenia – 13 stycznia 2013 r.), a zasypianie – w 21% (zakończenie planowano na 21 stycznia 2013 r.). Według raportu Spółki dla Ministra SP za grudzień 2012 r., jeśli wykonawca w dalszym ciągu będzie realizował prace budowlane w tempie co najmniej takim, jak w grudniu 2012 r., termin zakończenia budowy gazociągu nie będzie miał wpływu na realizację i oddanie do użytkowania terminalu LNG w Świnoujściu. Gazociąg powinien zostać udostępniony dla wykonawcy terminalu do przyłączenia nie później niż we wrześniu 2013 r. Jednocześnie w raporcie wskazano jako ryzyko opóźnienia robót brak podpisanych kontraktów z podwykonawcami ze względu na trudną sytuację finansową wykonawcy. Do zakończenia kontroli nie został zmieniony termin realizacji projektu (7 kwietnia 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 4044-4116, 4162-4168, 4403-4404, 4439-4446, 4766-4863, 4986-4989)

Budowę I odcinka gazociągu Szczecin–Gdańsk (Ploty–Karlino) realizowano na podstawie umowy z dnia 12 kwietnia 2012 r. pomiędzy GAZ-SYSTEM SA a spółką Nafta-Gaz-Serwis SA. Wynagrodzenie ustalono w wysokości 61 407,75 tys. zł brutto³⁵. Odbiór końcowy I etapu budowy miał nastąpić w terminie do dnia 12 listopada 2012 r. W dniu 6 listopada 2012 r. zawarto aneks nr 1 do umowy, przesuwający termin odbioru na 5 lipca 2013 r. Powyższa zmiana była spowodowana wydłużeniem procedury przetargowej o 204 dni, która opóźniła rozpoczęcie robót budowlanych o ponad 8 miesięcy (z dnia 20 września 2011 r. na 30 maja 2012 r.). W szczególności opóźnienie miało wpływ na termin wykonywania robót budowlanych na terenach chronionych, które zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia z dnia 12 stycznia 2010 r., mogły być prowadzone w okresie od 1 listopada do 28 lutego. W związku ze złą kondycją krajowej branży budowlanej, w dniu 17 grudnia 2012 r. aneksem nr 2 udzielono wykonawcy zaliczki na poczet realizacji zamówienia wynikającego z ww. umowy. Wypłata zaliczki była uzależniona m.in. od wykonania zakresu robót budowlanych, które miały być sprawdzone w drodze uprzedniej inwentaryzacji. W dniu 10 maja 2012 r. zawarto z konsorcjum firm: ZRUG Zabrze Sp. z o.o., Stalprofil SA, Nafta-Gaz-Serwis SA umowę na generalną realizację pozostałych etapów gazociągu Szczecin–Gdańsk (etapy II-IV) za wynagrodzenie w wysokości 275 375,11 tys. zł brutto³⁶. Odbiór końcowy miał nastąpić w terminie do dnia 28 września 2013 r. W dniu 16 listopada 2012 r. zawarto aneks, zmieniający ten termin na 2 lutego 2014 r. z zastrzeżeniem, iż wykonanie Węzła Reszki będącego w zakresie realizacji etapu IV zostanie zrealizowane najpóźniej do dnia 28 czerwca 2013 r. Termin wykonania umowy został przedłużony o 127 dni z uwagi na przedłużenie procedury przetargowej (opóźniło to termin rozpoczęcia realizacji robót z dnia 3 lutego 2012 r. na 9 czerwca 2012 r.). Podpisanie umowy dopiero w dniu

³⁴ Spawanie, izolacja gazociągu – prace wykonywane poza wykopem.

³⁵ W przypadku skorzystania przez Zamawiającego z prawa opcji wynagrodzenie WRB z tytułu budowy linii światłowodowej mogło wzrosnąć o kwotę 3 070,40 tys. zł brutto.

³⁶ W przypadku skorzystania przez GAZ-SYSTEM SA z prawa opcji wynagrodzenie WRB z tytułu budowy linii światłowodowej mogło wzrosnąć o kwotę 17 097 tys. zł brutto.

10 maja 2012 r. ograniczyło możliwość złożenia wniosków o uzyskanie zgody na wycinkę poza okresem ochronnym (przed dniem 1 marca 2012 r.). W dniu 2 stycznia 2013 r. zawarto aneks nr 2 dotyczący udzielenia wykonawcy zaliczki na poczet wykonania zamówienia wynikającego z umowy. GAZ-SYSTEM SA uzależnił wypłatę zaliczki od otrzymania gwarancji bankowej *Gwarancja Zwrotu Zaliczki* oraz osiągania indykatorywnych przychodów z realizacji umowy. Na koniec 2012 r. wskazywano na możliwość przesunięcia terminu realizacji etapu I na wrzesień 2013 r. w związku z wyznaczeniem przez wykonawcę krótkiego okresu na przeprowadzenie prób, odbiory, rozruch i uzyskanie decyzji pozwolenia na eksploatację. Roboty spawalnicze rozpoczęto z ok. 5 miesięcznym opóźnieniem na odcinku Płoty–Karlino, a na odcinku Karlino–Koszalin z ok. 6 miesięcznym opóźnieniem. Stwierdzono również problemy we współpracy pomiędzy wykonawcą i nadzorem inwestorskim na etapach II-IV. Podjęte działania przez Spółkę oraz przeprowadzone kontrole spowodowały poprawę współpracy. Ponadto, na odcinku gazociągu Karlino–Wiczlino zidentyfikowano nowe stanowiska archeologiczne, nie ujęte w dokumentacji projektowej, oraz nowe stanowiska cenne przyrodniczo nieuwzględnione w decyzji środowiskowej. Uzyskano w dniu 5 listopada 2012 r. decyzję derogacyjną, która m.in. zawężyła pas montażowy do 10,5 m. Według wykonawcy, stanowiło to wysokie ryzyko dla prowadzonych prac, ze względu na bardzo trudne warunki gruntowo-wodne, i w związku z tym zaproponował on przejście problematycznego odcinka metodą HDD. W trakcie kontroli nadzór autorski analizował możliwość terminowego wykonania HDD.

(dowód: akta kontroli str. 2986-3059, 3111-3183, 3211-3215, 4403-4405, 4447-4474, 4710-4762)

Gazociąg Włocławek–Gdynia został oddany do eksploatacji w dniu 14 października 2011 r., czyli ok. 6 miesięcy po terminie wskazanym w harmonogramie projektu inwestycyjnego. Odcinki gazociągu na terenie gminy Pelplin, gminy Tczew oraz gminy Gniew zostały oddane do eksploatacji w terminach wcześniejszych od przewidzianych w harmonogramie, natomiast opóźnienie dotyczyło odcinka Pszczółki–Wiczlino oraz Węzła Wiczlino.

Budowa Węzła Wiczlino oraz odcinka Pszczółki–Wiczlino była realizowana na podstawie dwóch umów zawartych przez Spółkę w dniu 20 października 2010 r. (odpowiednio z JT Zakład Budowy Gazociągów Sp. z o.o. oraz konsorcjum tworzonym przez tę spółkę oraz ZRUG Toruń SA). Termin realizacji umów ustalono na 28 lutego 2011 r., a wynagrodzenie w wysokości odpowiednio 9 045,77 tys. zł oraz 35 989,88 tys. zł. Termin obu umów zmieniono w dniu 1 lipca 2011 r., na dzień 30 czerwca 2011 r., czyli już po zrealizowaniu umowy. Wykonawca i zamawiający jako przyczynę opóźnienia robót budowlanych wskazywali podtopienia terenu i wcześniej wykonanych wykopów z elementami fundamentów z brzegów cieków wodnych oraz podtopienia części gruntów po trasie gazociągu, temperatury poniżej -5°C w grudniu 2010 r. oraz styczniu i lutym 2011 r. oraz intensywne opady śniegu o wysokości pokrywy do 70 cm, skutkujące roztopami uniemożliwiającymi wykonywanie robót ziemnych i prac budowlanych. Ponadto, w przypadku budowy gazociągu na odcinku Pszczółki–Wiczlino, dodatkowymi przyczynami opóźnień – wskazanymi przez strony umowy były: brak zgód właściwych terenowo zarządów dróg na wykonanie przekroczeń dróg w terminie od 1 listopada 2010 r. do 1 kwietnia 2011 r. oraz zakwestionowanie przez PKP SA ważności uzgodnień na wykonanie przekroczeń torów kolejowych. W dniu 28 października 2011 r. GAZ-SYSTEM SA zawarł z tym samym wykonawcą umowę na realizację robót dodatkowych na odcinku Pszczółki–Wiczlino, nie objętych umową o generalne wykonawstwo z dnia 20 października 2010 r., w tym: zmianę głębokości przekroczenia torów PKP (1,5 m głębiej), dodatkowych zabezpieczeń gazociągu na terenie gminy Żukowo na

skrzyżowaniu z linią wysokiego napięcia, dodatkowych badań 14 stanowisk archeologicznych. Roboty dodatkowe zostały wykonane do dnia 30 czerwca 2011 r. Zgodnie z harmonogramem bazowym zakończenie robót budowlanych wyznaczono do dnia 17 grudnia 2010 r., a przekazanie gazociągu do 31 marca 2011 r.

Dyrektor Pionu Inwestycyjnego wyjaśnił, iż główną przyczyną wyznaczenia terminu realizacji umowy na dzień 28 lutego 2011 r., co oznaczało prace budowlane w okresie zimowym, było związanie Spółki jako beneficjenta umowy o dofinansowanie ze środków funduszy UE terminem zakończenia projektu podanym w umowie o dofinansowanie (marzec 2011 r.). Z kolei przyczyną zawierania aneksów nr 2 do ww. umów po terminie ich realizacji było długotrwałe uzyskiwanie zgód korporacyjnych oraz wysoki stopień skomplikowania warunków realizacji obu przedsięwzięć. W dniu 7 lipca 2011 r. dokonano odbioru końcowego gazociągu na terenie gmin Żukowo, Szemud i miasta Gdynia. W dniu 14 października 2011 r. przekazano do eksploatacji gazociąg na terenie gmin Żukowo, Szemud i miasta Gdynia oraz Węzeł Wiczlino.

(dowód: akta kontroli str. 4169-4353, 4705-4706, 4548-4549, 4669-4700)

Wielkość budżetów projektów strategicznych, poniesionych nakładów i kosztów oraz współfinansowania projektów strategicznych w ramach programów POLiŚ i EERP, była następująca (w tys. zł):

Wyszczególnienie	Budżet projektu	Poniesione nakłady i koszty na dzień 30.11.2012 r. ¹	Maksymalne dofinansowanie zgodnie z podpisanymi umowami	Środki otrzymane/zawnioskowane – stan na dzień 30.11.2012 r.	Program
Gazociąg Szczecin – Gdańsk	929 200,00	182 524,82	268 230,60	81 345,43	POLiŚ
Gazociąg Gustorzyn – Odolanów	638 000,00	171 601,29	233 522,73	113 823,07	POLiŚ
Gazociąg Szczecin – Lwówek	647 020,00	94 728,60	221 071,71	71 573,70	POLiŚ
Gazociąg Włocławek – Gdynia	118 000,00	102 420,38	19 423,79	19 423,79	POLiŚ
Gazociąg Rembelszczyzna – Gustorzyn	628 800,00	100 561,55	204 400,00	24 323,41	POLiŚ
Gazociąg Świnoujście – Szczecin	312 000,00	141 525,95	177 009,58	53 102,87	EERP

¹-poniesione nakłady i koszty za miesiąc listopad na podstawie zaksięgowanych faktur, przed dokonaniem rozliczeń.

(dowód: akta kontroli str. 2321)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Opóźnienia w pracach budowlanych w skontrolowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych, poza czynnikami niezależnymi od Spółki, były konsekwencją działań lub zaniechań na wcześniejszych etapach. Przedłużanie się procedur przetargowych powodowało, że umowy zawierane były w większości przypadków po terminie, w którym miały rozpocząć się prace budowlane. Ustalenie w SIWZ konkretnych dat zakończenia prac budowlanych i odbioru końcowego uniemożliwiało z kolei ustalenie w umowach realnych terminów, uwzględniających opóźnienia na tym etapie. W opinii NIK, zasadne byłoby rozważenie przedstawiania w SIWZ warunków, wskazujących wymagany czas realizacji poszczególnych zadań, zamiast konkretnych dat kalendarzowych lub wprowadzenie innych zasad uelastyczniających harmonogramy działań. Pozwoliłoby to na dostosowanie procedur do złożonych uwarunkowań postępowań przetargowych, które znacznie utrudniają precyzyjne określenie terminu zawarcia umowy z wykonawcą inwestycji.

NIK zauważa też nieuwzględnianie przy zawieraniu umów czynników atmosferycznych, mających bezpośredni związek z terminami wykonania prac budowlanych. W przypadku budowy gazociągu Włocławek–Gdynia (odcinka Pszczółki–Wiczlino oraz Węzła Wiczlino) zawarcie w październiku 2011 r. i zobowiązanie wykonawcy do zrealizowania robót do lutego 2012 r. wiązało się z wysokim ryzykiem niedochowania przez wykonawcę terminu, ponieważ mrozy i opady śniegu w tym okresie nie należą do zjawisk nadzwyczajnych. W efekcie prace, zamiast 4 miesięcy, trwały 8 miesięcy, ponieważ w okresie zimy mroź i opady śniegu nie pozwalały na prowadzenie prac.

3.3.3 Planowane inwestycje związane z niekonwencjonalnymi złożami gazu ziemnego

GAZ-SYSTEM SA zlecił w 2011 r. Państwowemu Instytutowi Geologicznemu wykonanie opracowania *Potencjalne niekonwencjonalne złoża węglowodorów (shale gas, tight gas) w Polsce – geologiczne uwarunkowania dla lokalizacji sieci przesyłowych*. Opracowanie to sporządzono w grudniu 2011 r. Przeprowadzono też analizę potencjalnych miejsc występowania w Polsce źródeł gazu niekonwencjonalnego i porównania ich lokalizacji z siecią przesyłową. Na tej podstawie określono potencjalne miejsca przyłączy zlokalizowanych źródeł do sieci przesyłowej w pasie najwyższej produktywności. Jednocześnie wskazano przybliżony termin uruchomienia produkcji na rok 2017, który oszacowano na podstawie czasu wygasania koncesji na poszukiwanie (od 2014 do 2017 r.). Wynik ten został uwzględniony w planach rozwojowych sieci przesyłowej, przy określaniu planowanych parametrów pracy systemu, w tym w projekcie Korytarza Północ–Południe oraz w planach połączeń międzysystemowych Polska–Czechy i Polska–Słowacja.

(dowód: akta kontroli str. 4409-4433)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3.4 Raportowanie

Opis stanu faktycznego

W dniu 19 października 2007 r. WZA Spółki w uchwałach nr 1–6, wyrażających zgodę na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących budowy gazociągów Świnoujście–Szczecin, Szczecin–Gdańsk, Szczecin–Lwówek, Włocławek–Gdynia, Gustorzyn–Odolanów i Rembelszczyzna–Gustorzyn, zobowiązało Radę Nadzorczą do sprawowania nadzoru i kontroli realizacji uchwał. W dniu 15 grudnia 2010 r. WZA Spółki uchwałą nr 2 zobowiązało Zarząd Spółki do złożenia Radzie Nadzorczej oraz Ministrowi SP sprawozdania z realizacji inwestycji gazociąg Rembelszczyzna–Gustorzyn. W dniu 4 kwietnia 2011 r. WZA Spółki uchwałą nr 8 zobowiązało Zarząd Spółki do złożenia Radzie Nadzorczej oraz Ministrowi SP sprawozdania z realizacji inwestycji gazociąg Szczecin–Gdańsk. W dniu 7 czerwca 2011 r. WZA Spółki uchwałą nr 1 zobowiązało Zarząd Spółki do złożenia Radzie Nadzorczej oraz Ministrowi Skarbu Państwa sprawozdania z realizacji inwestycji gazociąg Szczecin–Lwówek.

(dowód: akta kontroli str. 2446-2458, 2747-2748, 3332-3337, 3583-3591)

W dniu 16 lipca 2009 r. Rada Nadzorcza przyjęła *Plan pracy Rady Nadzorczej* na okres lipiec 2009 r. – grudzień 2010 r. Jedną z pozycji planu pracy był punkt *Informacja o realizacji Terminalu LNG i pozostałych inwestycji strategicznych*, zakładający przedstawianie takiej informacji co 2 miesiące. Pierwsza informacja została przedstawiona na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 24 sierpnia 2009 r. Oczekiwana przez Radę Nadzorczą forma i zakres informacji zostały

skonkretyzowane przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu w dniu 31 marca 2010 r. Rada Nadzorczą nie przyjmowała formalnie planów pracy na lata 2011 i 2012, ale zasada regularnego raportowania realizacji inwestycji strategicznych została zachowana.

(dowód: akta kontroli str. 4391-4392, 4710)

W związku z pismem Ministra SP z dnia 20 marca 2009 r., GAZ-SYSTEM SA wypełniał obowiązek przekazywania Ministrowi SP *Raportów miesięcznych z realizacji projektu budowy terminalu skroplonego gazu ziemnego LNG w Świnoujściu*. Ponadto na każde żądanie Ministra SP, Spółka przekazywała informacje dotyczące inwestycji strategicznych.

(dowód: akta kontroli str. 4392-4394, 4834, 4907)

Nie stwierdzono nieprawidłowości w wykonywaniu przez Zarząd Spółki zadań w przedstawionym wyżej zakresie.

3.4 Przeprowadzone kontrole

Opis stanu
faktycznego

W latach 2006–2012 w Spółce zostały przeprowadzone dwa postępowania kontrolne w obszarze inwestycji na majątku przesyłowym. W ramach zlecenia realizowanego przez Deloitte Audyt Sp. z o.o., zespół Zarządzania Ryzykiem – *Enterprise Risk Services (ERS)* przeprowadził audyt wewnętrzny procesu przygotowania i realizacji inwestycji w Spółce. Audyt przeprowadzono przy współpracy Pionu Audytu, Ochrony i BHP GAZ-SYSTEM SA, w oparciu o program audytu zaakceptowany przez Spółkę w dniu 17 lipca 2007 r. Z przeprowadzonego audytu sporządzono raport w dniu 1 października 2007 r. Spółka wykorzystała rekomendacje w celu ulepszenia procedury zarządzania inwestycjami.

(dowód: akta kontroli str. 2200, 4977-4984)

Druga kontrola została zainicjowana w dniu 24 lipca 2012 r. przez Radę Nadzorczą, która zaleciła przeprowadzenie kontroli przez firmę zewnętrzną. Przeprowadzenie audytu przez BDO Sp. z o.o. miało na celu uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania Rady Nadzorczej: czy przekazywane informacje w raportach przygotowywanych przez pracowników Spółki właściwie odzwierciedlają problemy zaistniałe na budowie?; czy są wyprzedzająco identyfikowane ryzyka wpływające na termin zakończenia projektu i czy są one właściwie obsługiwane?; czy Spółka współpracuje, wspomaga Wykonawcę Robót Budowlanych, oraz czy prawidłowo monitoruje się roboty prowadzone przez Wykonawcę Robót?; czy służby Spółki właściwie reagują na wszelkie problemy występujące na budowie? Przeprowadzono kontrolę w zakresie wskazanym w ww. uchwale, tj.: realizacji przez Spółkę inwestycji określonej w art. 2 ust. 2 pkt 3 *ustawy o terminalu LNG*, z punktu widzenia zgodności terminu realizacji tej inwestycji z harmonogramem przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie terminalu, zatwierdzonym przez Ministra Skarbu Państwa, wykorzystania przez Spółkę instytucji formalno-prawnych przewidzianych w ww. ustawie, usprawniających proces realizacji inwestycji, wykonywania umów o zarządzanie Spółką przez „przedsiębiorców będących Członkami Zarządu”. Raport był przedmiotem obrad Rady Nadzorczej w dniu 10 września 2012 r. W związku z pozytywną oceną działań podejmowanych przez Spółkę, audytor zewnętrzny nie skierował do Zarządu Spółki zaleceń lub rekomendacji do wykonania. Audytor ocenił, iż zarządzanie projektem inwestycyjnym jest prowadzone w sposób zadowalający. W trakcie omawiania raportu, Rada Nadzorczą poprosiła Zarząd Spółki o przedłożenie na posiedzenie w dniu 26 września 2012 r. informacji na temat planu naprawczego i jego realizacji w związku z występującymi opóźnieniami w realizacji gazociągu Świnoujście–Szczecin.

(dowód: akta kontroli str. 4547-4548, 4551-4667, 4766-4832)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji zadań określonych w PEP 2030 i ustawie o terminalu LNG, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej nieprzedstawienia Ministrowi SP do zatwierdzenia zaktualizowanego harmonogramu inwestycji obejmującej gazociąg Świnoujście–Szczecin.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁷, wnosi o:

1. Przekazywanie do zatwierdzenia Ministrowi Skarbu Państwa zaktualizowanego *Harmonogramu skonsolidowanego – budowa terminalu LNG* w przypadku zmian terminów kluczowych etapów inwestycji (tzw. kamieni milowych).
2. Uwzględnianie na etapie przygotowywania projektów inwestycyjnych wszystkich istotnych elementów, w tym analizy możliwych do zastosowania technologii oraz planowanie harmonogramów prac w odniesieniu do tych analiz.
3. Rozważenie formułowania specyfikacji istotnych warunków zamówień w sposób, który uwzględniałby wymaganą czasochłonność poszczególnych faz realizacji, bez wskazywania konkretnych dat.

---

³⁷ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2013 r.

Kontrolerzy:
(-) Edyta Kosiarz
Specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Dyrektor
(-) Andrzej Otrębski

(-) Małgorzata Kornaga
Starszy Inspektor kp.